

REC'D AUG 15 1983

VIENYBĖ

1886 • 97TH ANNIVERSARY YEAR • 1983

97 M. 13 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1983 M. RUGPJŪCIO [AUGUST] 15 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba: [sėdi iš k.] Milda Lenkauskienė, dr. Tomas Remeikis, Vytautas Kamantas, pirm., Birutė Jasaitienė. [Stovi iš k.] Raimundas Kudukis, Mykolas Drunga, Gintaras Grušas, PLJS pirm., Algimantas Gečys. Jono Kuprio nuotr.

JAV PAKARTOTINAI PATVIRTINA ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMĄ

1983 m. rugpjūčio 4 d. gautas iš JAV atstovės Jungtinėms Tautoms, ambasadorės Jeane J. Kirkpatrick sekantis pareiškimas:

Jungtinių Amerikos Valstijų nuolatinė atstovė Jungtinėms Tautoms, Jeane J. Kirkpatrick liepos 29 d. įteikė Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Javier Perez de Cuellar JAV prezidento Ronald Reagan pareiškimą, trijų Pabaltijo valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — nepriklausomybės pripažinimo sukurti progą.

suteikto trijų Pabaltijo respublikų—Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės de jure pripažinimo 61-ąsias metines. Kiekviena tų valstybių buvo pilnateisė Tautų Sąjungos narė, ir jos buvo pasirašiusios nepuolimo sutartis su Sovietų Sąjunga. Tačiau daugiau kaip prieš keturiasdešimt metų visos trys šalys buvo smurtu įjungtos į Sovietų Sąjungą. Tai įvyko gėdingo Molotovo-Ribbentropo Pakto, kuris padalino Rytinę Europą į Nacių ir Sovietų įtakos sferas, pasėkoje.

Tęsdama neteisėtą Pabaltijo valstybių okupaciją pagal Molotovo-Ribbentropo Pakto nuostatus, Sovietų Sąjunga pažeidžia tarptautinę teisę, ypač teisę apsispręsti, kaip nustatyta Jungtinių Tautų Chartoje ir vėlesniuose Visuotinių Susirinkimų nutarimuose. Visuotinio Susirinkimo rezoliucija 1541 apsisprendimo klausimu nustato, kad nusprendis įjungti į kitą valstybę "turėtų įvykti tik tų teritorijų gyventojams laisvai išreiškus savo pageidavimus, ir pilnai įsisamoničius, ką reikiama statuso pakeitimas; o jų pageidavimai turėtų būti išreikšti jiems būnant pilnai informuotiems, bešališkai pravesto demokratinio proceso būdu, kuris remiasi visuotiniu pilnamečių balsavimu". Užtuot respektavusi tokį demokratinį procesą, Sovietų Sąjunga brutalia jėga šias tris Pabaltijo valstybes įjungė į savo imperiją.

1940 metais Sovietų Sąjunga įsiveržė, okupavo ir aneksavo Pabaltijo valstybes, ir ėmėsi žiaurios sovietizacijos politikos. Po to, per vieną teroro naktį 1941 metų birželio mėnesio 14-tą dieną Sovietai ištrėmė labai daug pabaltiečių į Gulago lagerius, kur daugelis jų žuvo.

Nacių okupacijai Pabaltijo valstybėse pasibaigus, Sovietai vėl įsiveržė į Pabaltijo valstybes ir vėl įsitvirtino žudynėmis, priespauda ir naujais masiniais trėmimais. Tarp 1944 ir 1949-ųjų metų, apie 600,000 pabaltiečių — iš bendro keturių milijonų su viršum gyventojų skaičiaus — buvo ištrėmti į Sibirą. Pasipriešinimas sovietinei okupacijai užtruko iki 1952 metų — aštuonerius metus po raudonosios armijos įžengimo.

Nuo to laiko Sovietai sąmoningai vykdė prievartinio rusinimo politiką, siekdami Pabaltijo valstybes nutautinti. Pabaltijo tautų religijai, kultūrinis ir istorinis paveldėjimas buvo niekinamas ir slopinamas. Nepaisant to, Sovietų Sąjunga Nukelta į 16 psl.

Jeane J. Kirkpatrick

Ambasadorė paprašė, kad šis pareiškimas būtų laikomas oficialiu dokumentu Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo, ir būtų visiems plačiai paskleistas. 38-asis Visuotinis Susirinkimas svarstys tautų apsisprendimo svarbą ir skubų nepriklausomybės suteikimą.

Prezidento Reagan pareiškimas

1983 m. liepos 26-tą mes atžymiame Jungtinių Amerikos Valstijų

Tačiau šis darbas neapsieis be koncentruotų ir skubių pastangų, prie kurių ir PLB valdyba įsipareigojo pilnai prisidėti.

Pritarta taip pat ir Lituanistikai tyrinėti ir studijuoti centro Chicagoje steigimui. Pagal to centro įstatus į jo direktorių tarybą kviečiamas ir PLB atstovas, kuriuo paskirtas ir sutiko būti dr. Antanas Razma.

Vykdamas seime PLB pirm. V. Kamanto ir VLIKo pirm. dr. K. Bobelio pasirašyto pareiškimo įsipareigojimą, nutarta PLB valdybos visuomeniniams reikalams vicepirmininkui ir jo sudarysimai valdybos visuomeniniams reikalams komisijai pavesti suformuluoti gaires pasitarimams su VLIKu ir numatyti 3 PLB atstovus tiems pasitarimams pradėti. Komisijos pasiūlytas gaires ir atstovus tvirtins PLB valdyba savo posėdyje spalio 1 d.

PLB valdybos spaudos ir informacijos komisija

Naujoji PLB valdyba pradėjo darbus

PLB šeštojo seimo išrinktoji PLB pirmajam posėdy liepos 30 d. PLB valdybos būstinėje Chicagoj valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: Vytautas Kamantas — pirmininkas; dr. Tomas Reimeikis — pirmininko pavaduotojas ir administraciniams reikalams vicepirmininkas; Milda Lenkauskienė — kultūriniais reikalais vicepirmininkė; Birutė Jasaitienė — švietimo ir tautiniam auklėjimui reikalų vicepirmininkė; Algimantas Gečys — visuomeniniams reikalams vicepirmininkas; Raimundas Kudukis — teisiniams reikalams vicepirmininkas; Mykolas Drunga — spaudos ir informacijos reikalams vicepirmininkas.

Pagal PLB konstituciją šiai suteiktas teisės valdyba netrukus kooptuos aštuntąjį narį finansiniams reikalams vicepirmininko pareigoms.

Devintuoju valdybos nariu ex officio yra Gintaras Grušas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjogos pirmininkas. Reikalų vedėja ir toliau bus Danutė Korzonienė.

Kadangi valdybos nariai gyvena geografiškai išsiskirstę, nutarta valdybos veiklą šiek tiek decentralizuoti, kiekvienam valdybos nariui patikint atskirą darbo sritį. Kiekvienai sferai bus sudaryta komisija, kuriai vadovaus atitinkamas valdybos narys.

Komisijos sudėtin kviečiami kiti valdybos nariai, o taip pat asmenys iš šalies.

Tvirtinant bei tikrinant valdybai, komisijos savarankiškai planuos ir vykdys joms priklausančias užduotis.

Naujoji valdyba pareigoms perimti susirinko bendro posėdžio su senosios valdybos nariais, kurie

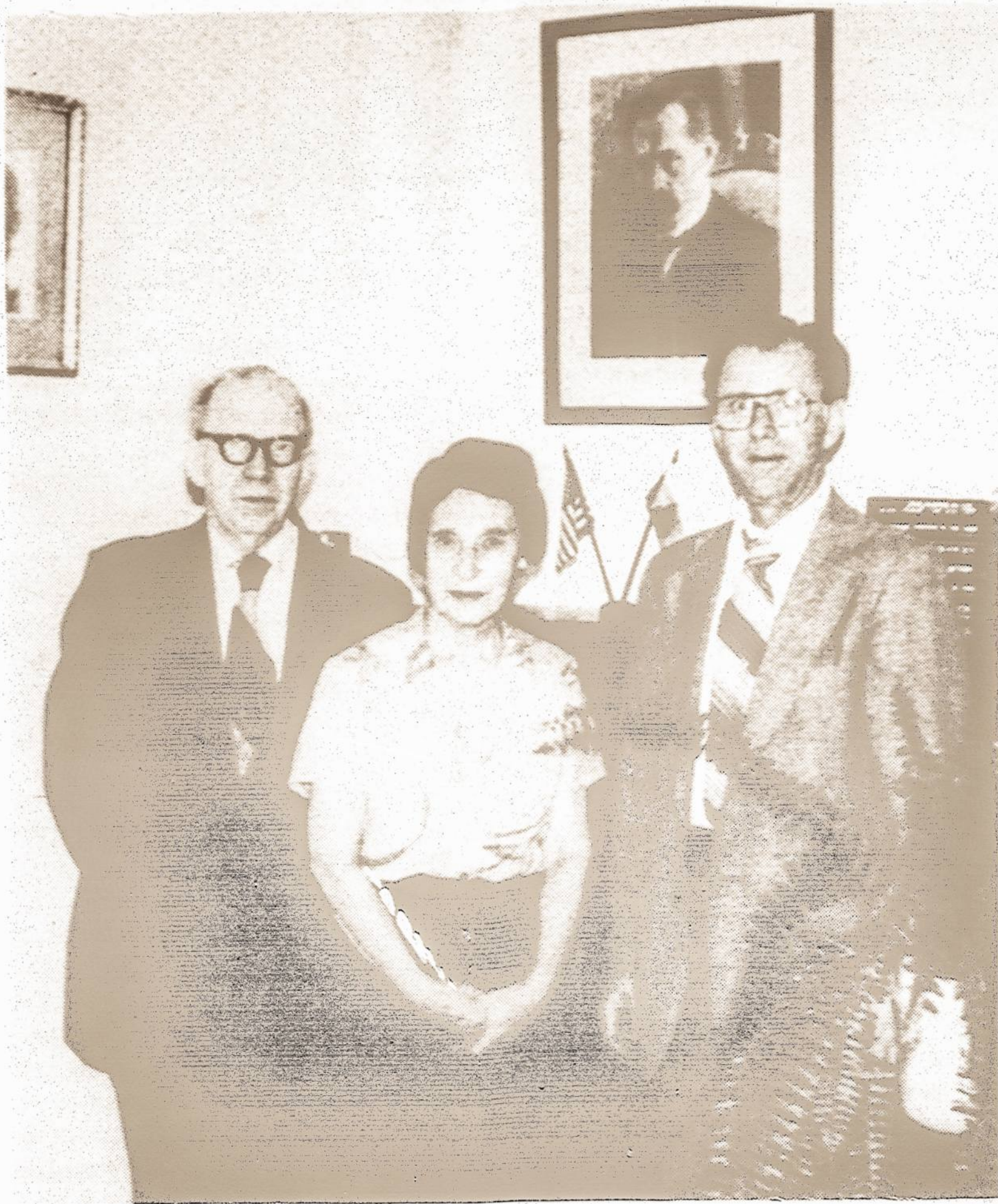
pasidalino mintimis apie savo atliktuosius darbus ir naujai valdybai paliko nemažą naudingų patarimų. Atsisveikinant su senosios valdybos nariais, kiekvienam įteikta plakėtyžymuo — įvertinimas už gerai eitąsias pareigas.

Bendrajam posėdžiui pasibaigus, naujoji valdyba pasiliko aptarti tolimesnius su jos veikla susijusius klausimus.

Pasaulio lietuvių redaktoriaus pareigas ir toliau eiti pakviestas dabartinis jo redaktorius Bronius Nainys. Taip pat savo pareigoms tęsti pakviesti dabartiniai žurnalo administratoriai Baniutė ir Romas Kronai.

Lituanistikos katedros Illinois universitete atžvilgiu išsiaiškintas bendradarbiavimo su JAV LB krašto valdyba pagrindas. Kaip sutartį su universitetu pasirašiusioji šalis, PLB valdybos įsteigtas ir nuo mokesčių atleistas organas vardu PLB fundacija (Lithuanian World Community Foundation) ir toliau lieka teisiškai atsakingas už katedros steigimo realizavimą. Tačiau JAV LB krašto valdybos narių pasiūlytu ir PLB seimo priimtu nutarimu, ligšiolinė padėtis pasikeitė tik ta prasme, kad JAV LB krašto valdybos žinion perkelta katedrai reikalingoms lėšoms telkti funkcija. Konstatuota, jog šią funkciją JAV LB krašto valdyba jau pradėjo atlikti, paskirdama anksčiau sudarytam lėšoms telkti komitetui vadovauti savo valdybos narį, JAV Švietimo tarybos pirm. Joną Kavaliūną.

Komiteto atstovas M. Drunga posėdyje pranešė, jog komitetas yra priėmęs bei pradėjęs vykdyti realistišką darbo planą pirmajai \$200,000 įmokai šį rudenį sutelkti.

Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis su žmona ir Jonas Urbonas — JAV LB-ės Krašto Valdybos vykdomasis vicepirmininkas, Lietuvos atstovybėje šiemet birželio 7 d. Jono Urbono nuotr.

WASHINGTON, D. C.

BAČKIŲ ŠEIMOS POBŪVIS

Liepos 10 d. Lietuvos pasiuntinybės namuose Ona ir dr. Stasys Bačkiai buvo surengę privačią šeimos šventę, kurioje dalyvavo jų sūnus Ričardas su žmona Živile ir keturiais vaikučiais. Jie iš Paryžiaus, (kur Ričardas yra vienos įmonės direktorium) buvo atvykę į Lietuvų Dienų Chicagoje renginius. Taip pat buvo atvykęs ir kitas jų sūnus — Vatikano pareigūnas prel. Audris, kuris prasitaręs, kad Seinų katedroje jau bus lietuviškos mišios.

Pobūvyje dalyvavo apie 50 asmenų, jų tarpe buvo ir prel. Pijus Ragažinskas iš Sao Paulo, Brazilijos, veiklieji Pensilvanijos kunigai Algimantas Bartkus ir Matas Jarašiūnas, abudu šv. Kazimiero kolegijos Romoje auklėtiniai, prel. Audrio bendramoksliai.

Svečių vardu žodį tarė Juozas Laučka. Susirinkusieji vėliau sugiedojo Bačkiams ilgiausių metų šiemet rugpjūčio 12 d. būsimos jų 50 metų vedybų sukakties proga. Juodu 1933 m. Užpalių bažnyčioje sutuokė kun. Kazimieras Barauskas.

PAGERBĖ LINĄ KOJELI

JAV trečiosios kartos lietuvis advokatas Ernestas Raskauskas, Jr., liepos 9 d. čia sukvietė apie šimtą sostinėje ir apylinkėje gyvenančių lietuvių, latvių, estų, ukrainių, amerikiečių ir kitų grupių pobūviui, kurio tikslas buvo pagerbti Liną Kojelį.

4

Linus Kojelis, neseniai pradėjęs eiti pareigas Baltuosiuose rūmuose kaip prez. Reagano padėjėjas tautinių mažumų reikalams, stovėjo didžiulio kambario viduryje ir sveikinosi su svečiais. Oficialių kalbų nebuvo, tik pabendravimas prie atgaivos ir užkandžių.

Nors pats adv. Raskauskas lietuviškai nemoka, bet lietuvių gyvenime dalyvauja, rūpinasi Lietuvų misijos Trijų karalių bažnyčioje išlaikymu. Pobūvyje dalyvavo ir jo tėvai Kotryna ir Ernestas Raskauskai, stambūs BALF'o rėmėjai.

Dienraštis Chicago Sun Times išspausdino kun. J. Prunskio laišką, kuriame primenama, kad Lietuva jau buvo nepriklausoma 13-ajame šimtmety, o 15-ajame — buvo didžiausia valstybė Europoje.

Kun. Kazimieras Stewart sutuokia Kristiną Rociūnaitę su Virgiu Volertu. Kairėje jaunojo brolis V. Volertas ir dešinėje jaunosios sesuo L. Rociūnaitė. Vl. Bacevičiaus nuotr.

ANGLIJA

PAS MANCHESTERIO LIETUVIUS

Birželio 18 d. Koordinacinis k-tas surengė Mostono kapinėse prie lietuvių paminklinio kryžiaus išvežtųjų minėjimą, kuriame dalyvavo 70 žmonių iš plačios Manchesterio apylinkės. Jie susirinko ne tik paminėti išvežtųjų ir išvežimų dienas, bet ir prisiminti tų, kurie čia ilsisi amžinoje ramybėje.

Kartu su visuomene dalyvavo ir visos Manchesteryje veikiančios lietuviškos organizacijos su savo vėliavomis.

Pagerbiant išvežtuosius ir čia palaidotus prie paminklinio kryžiaus, visų organizacijų ir visuomenės vardu, bendrą vainiką padėjo D. Jelinskas.

Minėjimą pravedė kan. V. Kamaitis, kuris pasakė platų žodį apie išvežtuosius ir priminė tas mūsų tautai lemtingas dienas, užėjus rusams, kartu išreiškė viltį, kad Lietuva vėl atgaus laisvę, ko mes visi išsiilgę laukiame.

Liepos 16 d. "Ramovės" Manchesterio skyrius surengė M. lietuvių klube Dariaus ir Girėno minėjimą, į kurį prisirinko pilna klubo salė žmonių, atvykusių iš arti ir toli.

Minėjimą atidarė ramovėnų skyr. pirm. K. Murauskas. Meninę dalį pravedė r. išd. A. Jakimavičius.

Paskaitą skaitė mūsų dažnas paskaitininkas H. Vaineikis. Savo neišstojtoje paskaitoje lietuviškai ir angliškai nusakė mums nepamirštamą mūsų drąsiųjų didvyrių Dariaus ir Girėno ryžtą perskristi Atlantą.

• • •

Birželio 26 d. kan. V. Kamaitis atšventė 30 metų kunigystės jubiliejų. Ta proga Manchesterio k. bendrijos valdyba surengė M. lietuvių klube bendrus pietus, kuriuose buvo paminėta ši sukaktis. Dalyvavo arti 40 žmonių.

Ši minėjimą atidarė ir pravedė M.L.K. B-jos sekr. A. Jaloveckas, kuris prisiminė pirmuosius 1952 metais susitikimus su V. Kamaičiu ir pastoracinį jo darbą atvykus į Manchesterį 1953 m.

APRAŠĖ ANTANĄ BRAZDĮ

Londono dienraštis The TIMES (V. 25), rašydamas apie Karališkos Meno Akademijos vasaros parodą, kuri buvo atidaryta gegužės 24 d., pažymėjo, kad joje dalyvavo per 500 dailininkų su 1483 kūriniais.

Parodoje yra išstatyti šiuolaikinio meno geriausių dailininkų darbai. Tarp šių The TIMES meno korespondentas Christopher Warman paminėjo "stovinčią prie įėjimo į parodą Antano Brazdžio nerūdijančio plieno skulptūrą".

Parodoje yra išstatyti tik rinktiniai kūriniai. Šiai parodai savo kūrinius buvo pasiūlę 5405 dailininkai, pristatę bemaž 14,000 darbų, iš kurių atrinkta tik dešimtoji dalis.

Skulptorius Antanas Brazdis turi savo meno studiją ir pats gyvena Londone.

VOKIETIJA

DAR VIENAS L. VALAITYTĖS SŪNUS

Vokietijos spauda praneša, jog pasižymėjusi estrados dainininkė Lena Valaitis pagimdė sūnų, kurį pavadino Don David. Jau keturi metai ji yra ištekejusi už antro vyro, žaislų fabrikanto Horst Juesen.

Berniukas yra 3700 gr. svorio ir 53 cm. ilgio. Pati Lena dabar yra 39 metų amžiaus. Iš pirmų vedybų ji turi sūnų Markų, kuriam šiuo metu yra 9 metai.

Mūsų tautietė prieš dvejus metus buvo laimėjusi Europos televizijos dainų festivalyje antrą vietą. Jos įdainuotos plokštelės yra paplitusios visame pasaulyje. Plokštelės pardavinėjamos ir Amerikoje.

SERGA J. GLEMŽA

Dideli karščiai, kurie pastaruoju laiku siautė Vak. Vokietijoje, neigiamai paveikė vyresnio amžiaus žmonių sveikatą. Tarp rimčiau susirgusių yra ir kooperatininkas Jonas Glemža, buv. Pienocentro direktorius.

Jis gyvena Švarzvalde ir neseniai atšventė savo 96 gimtadienį.

Vokietijos Lietuvų Kultūros institutas išleido vokiečių kalba A. Hermann'o leidinį apie istorinius tyrinėjimus, išleistus vokiečių kalba. Apžvalga ypač naudinga norintiems susipažinti su istoriniais naujaisiais tyrinėjimais. Tai Lietuvų Kultūros instituto ketvirtas leidinys. Leidinys yra 28 puslapių su viršeliais.

LENKIJA

PRIE DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLO

Liepos 17 d. saskrydžio išvakarėse Lenkijos lietuviai gavo leidimą iš Wroclawo vyskupijos kunigui Alfonsui Jurkevičiui atlaikyti mišias prie Dariaus-Girėno paminklo Psczelnike. Lenkų girininkas P. Niwinski daug prisidėjo prie aplinkos aptvarkymo. Lenkijos paminklų apsaugos d-ja išleido 36 psl. knygelę "Lietuvių lakūnų paminklas", kurioje aprašytas Dariaus-Girėno skrydis ir jo tragiškas galas.

Vienybė, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Antanas Vosylis ir jo žmona Anelė iš Los Angeles buvo atvykę į Chicago ir čia aplankė savo pažįstamuosius ir dalyvavo Lietuvių Dienų renginiuose. Vosylis yra ilgesnį laiką gyvenęs Cicerijoje. Jis buvo vienas pirmųjų Amerikos lietuvių, kurie nuvyko į Lietuvą, ten vedė ir čia atsikvietė savo žmoną su kuria dabar laimingai gyvena. A. Vosylis yra Vienybės skaitytojas.

Dr. Juozas Stanaitis, chirurgas iš Vilniaus, viešėjo pas savo giminaitę Chicagos šiauriniame priemiestyje. Jis aplankė ir nemaža Chicagoje vykusių Lietuvių Dienų renginių.

Vytautas Zalatorius Vienybės bendradarbis iš Berwyn, Ill. su savo dukrele Alyte buvo nuvykę į Montrealį, Kanadą, kur dalyvavo Pasaulio Jaunimo kongreso uždaryme.

Kun. Stanislovas Gaidelis, SJ, iš Australijos atvyksta į JAV aplankyti savo brolių Vitalį su žmona Gene Nebraskoje ir kitus gimines bei pažįstamus įvairiose JAV vietovėse. Rugsėjo 24 d. Chicagoje sutuoks brolio dukrą dail. Teresę Gaidelytę su inž. Eduardu V. Meilum jr., iš Shrewsbury, Ma.

SVEČIUOSE PAS DAIL. V. PETRAVIČIŲ

Po Lietuvių Dienų renginių sekantį savaitgalį buvo proga nukeliauti į lietuvišką kurortinį miestelį — Union Pier, Mich. Čia, teko sustoti žymiausiame šios vietovės vasarnamyje — pavadintame "Gintaro" vardu ir su savininku Algiju Karaičiu pasikalbėti įvairiomis temomis.

Taip pat užsukome ir pas dail. Viktorą Petravičių išikūrusį kiek toliau nuo ežero. Jis savo namą ir net kiemą yra pavertęs dailės galerija. Nežiūrint senyvo amžiaus dail. Petravičius dar vis intensyviai tebekuria, todėl per metus laiko dabar prisirinko nemaža naujų kūrinių.

Mūsų grupė, kurioje buvo ir viešnių iš V. Vokietijos, apžiūrėjo naujus dail. Petravičiaus darbus, pasikalbėjo su dailininku ir švetingai praleidom laiką Petravičių soduose. E. Tyl.

Svečiuose pas dail. V. Petravičių. Iš dešinės — Ed. Sulaitis, dail. V. Petravičius, dvi viešnios iš V. Vokietijos [jų viduryje dailininko žmona], V. Bikulčius iš Kalifornijos, V. Zalatorius ir neatpažintas asmuo.

B. Zalatorienės nuotr.

"Galerijoje" per vasaros sezoną vyksta grupinė lietuvių dailininkų paroda, kurioje dalyvauja dail. Jurgis Daugvila, Ada Sutkuvienė, Anastazija Tamošaitienė, Vanda Balukienė, Vytautas Ignas, Magdelena Stankūnienė, Veronika Švabienė, Janina Krapauskienė ir kiti. "Galerija" (226 W. Superior St.) vasarą bus atidaryta antradieniais iki penktadienių nuo 10 iki 4:30 val. p. p., šeštadieniais nuo 10 iki 8 val. p. p. Uždaryta sekmadieniais ir pirmadieniais.

Chicago De Paul universitete teisės daktaro diplomus gavo šie lietuviai: Algirdas Paulius Ambutas, Mykolas Eugenijus Janonis, Margarita Teresėlė Kulytė, Vytautas Damininkas Misiulis ir Linas Gerardas Sudžius. Bakalauro diplomus iš meno gavo: Laura Teresė Lauciūtė, Pilypas Arturas Pečeliūnas. Komercinių mokslų: Dalia Lauisa Bagdonaitė, Elisabeth Mary Cibulskytė, Christina Gražina Plikaitytė ir Jeffrey Gerald Skinkus.

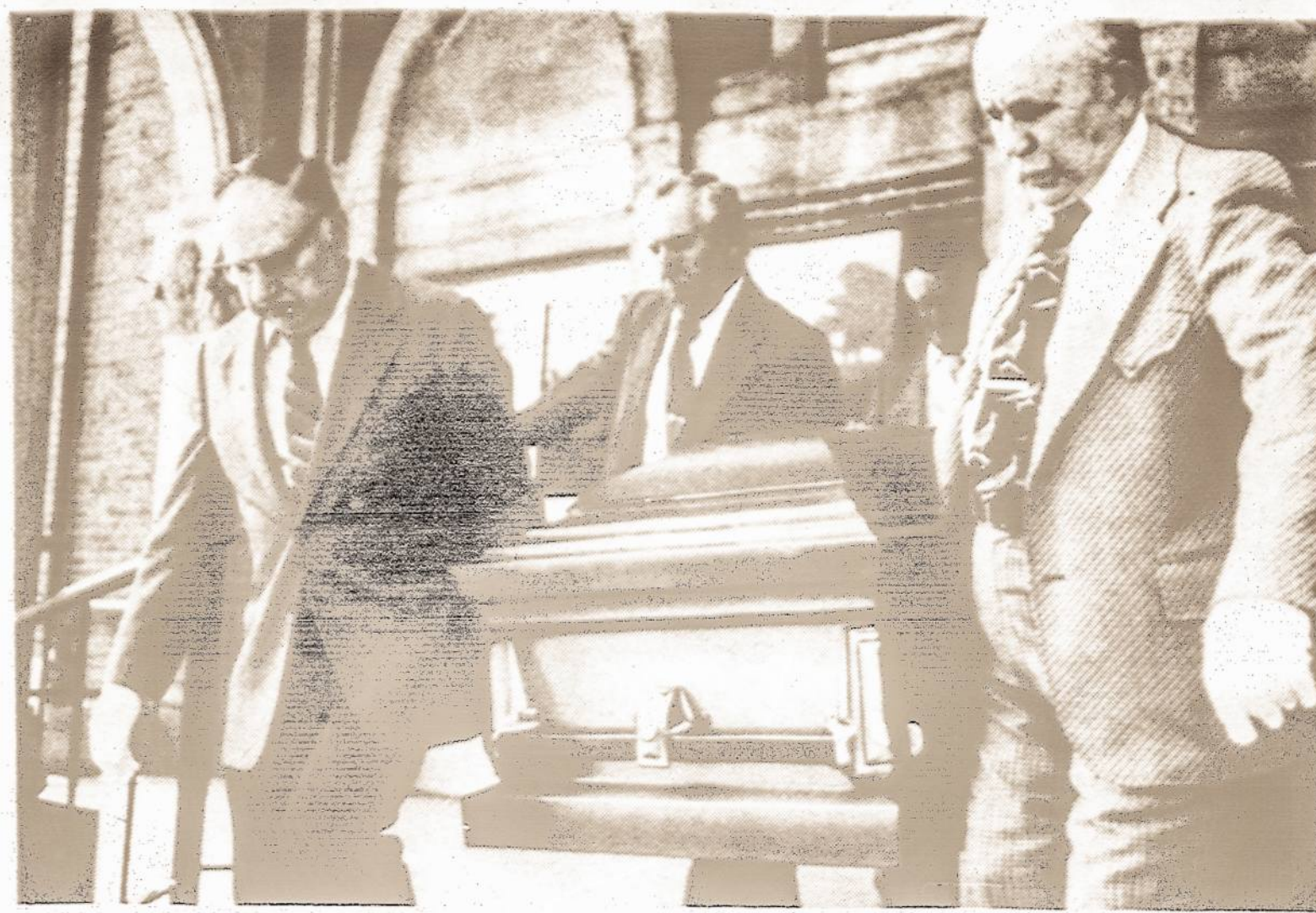
TECHNIKOS ŽODIS PAMINĖJO DARIŲ-GIRĖNĄ

Chicagoje leidžiamas Technikos Žodžio žurnalas beveik visą numerį (1983 m. Nr. 2) pašventė Dariaus-Girėno prisiminimui. Apie šiuos lakūnus rašo buvęs Lietuvos konsulas Chicagoje Antanas Kalvaitis, dr. Balys Paliokas, Petras Jurgėla, L. Peseckas, V. Peseckas, E. Jašiūnas ir kt.

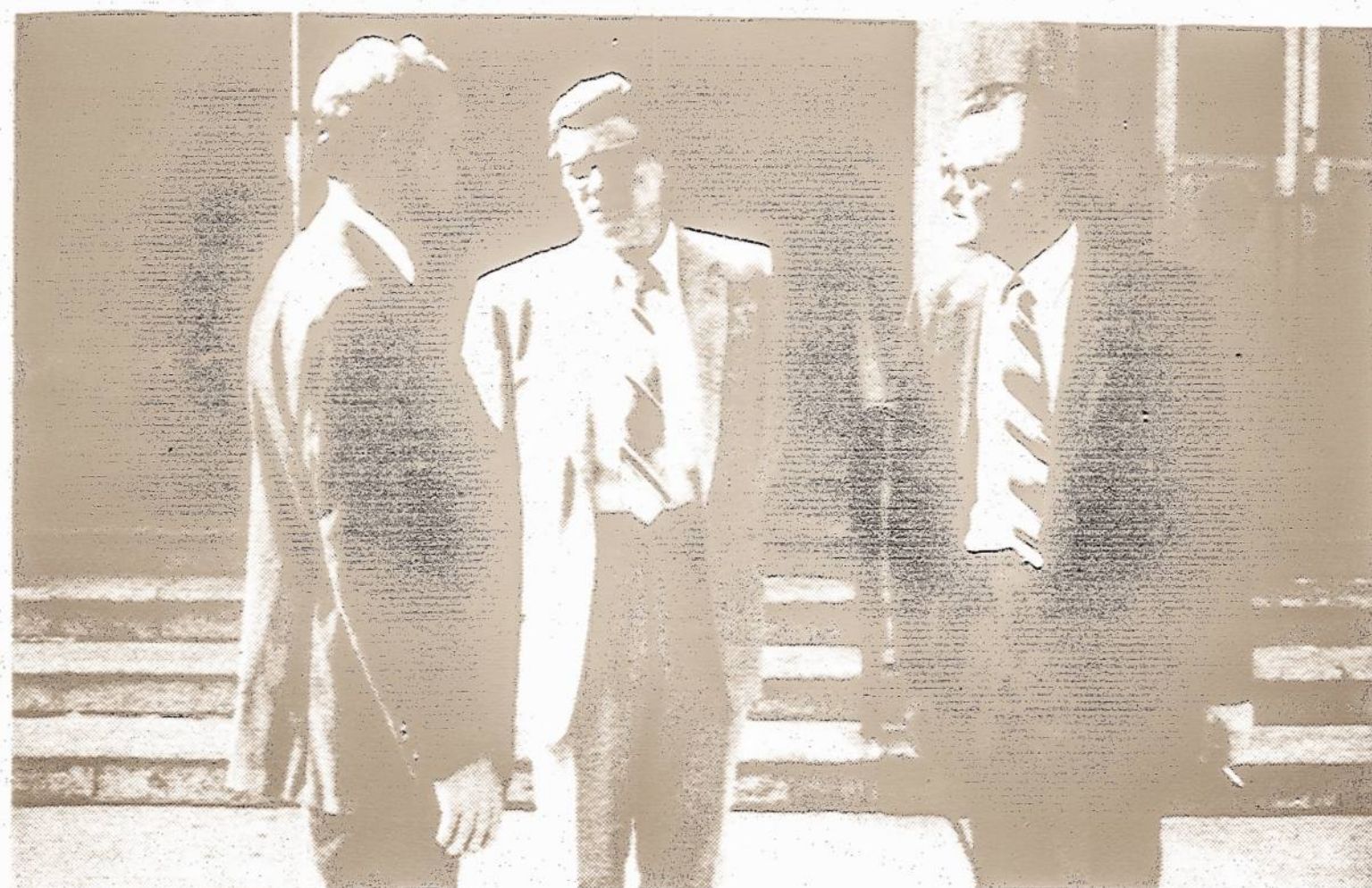
L. KUBLICKAS IR E. PAULAUSKAS

Laidojant J. Grišmanauską, kuris lygiai prieš 32 metus žvejų laivu pabėgo iš Lietuvos į Švediją, teko sutikti du kitus to pabėgimo dalyvius — kapitoną Lionginą Kublicką ir Edmundą Paulauską. Grišmanauskas ir Paulauskas, daugumą savo gyvenimo Amerikoje metų praleido Cicerijoje, o Lionginas Kublickas — truputį į vakarus nuo Cicero.

Velionis Grišmanauskas ir E. Paulauskas taip pat ir dirbo Cicerijoje, o Kublickas Naperville, Ill. Pirmuoji du buvo paprasti darbininkai, o Kublickas yra Brown 9 Root, Inc. Elektrinio departamento dizaino skyriaus viršininkas.

PASKUTINĖ KELIONĖ. Buv. jūrininko Juozo Grišmanausko, prieš 32 metus sensancingai su laivu pabėgusio iš Lietuvos į Švediją, palaikai nešami jo paskutinei šios žemės kelionei į šv. Kazimiero kapines liepos 19 d. Karstą nešą: Stp. Paulauskas, A. Kizlaitis, P. Pikčius, V. Uznys.

Laidojant buvusį jūrininką Juozą Grišmanauską, prie šv. Antano bažnyčios Cicerijoje, velionio pabėgimo iš Lietuvos į Švediją draugai: Lionginas Kublickas [kairėje] ir Edmundas Paulauskas. Viduryje — visuomenininkas dr. Petras Kisielius. Ed. Sulaičio nuotr.

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS IŠKELIAVO . . .

Juozas Grišmanauskas, pagarsėjęs savo sensancingu pabėgimu (kartu su Lionginu Kublicku ir Edmundu Paulausku) žvejybinio laivu į Švediją, staiga mirė savo bute Cicero lietuvių kolonijoje liepos 16 d. Ši data jam buvo sukakutinė, nes lygiai prieš 32 metus jis buvo pakeliui į laisvę — Švediją iš kur vėliau atkeliavo į JAV.

Pradžioje jis su kitais dviem likimo draugais plačiai apkeliavo visas lietuvių kolonijas, darė pranešimus apie gyvenimą tėvynėje, o paskui jis ir kiti du draugai pasitraukė iš lietuviškojo gyvenimo, atrodo, čionykštėmis rietenomis gerokai nusivylę.

Velionis taip pat parašė savo atsiminimų iš Lietuvos ir pabėgimo laivu dienų knygą, pavadintą "Tolimieji kvadratai", kurią 1952 m. išleido J. Kapočius Bostone.

Taip pat J. Grišmanauskas padainavo Lietuvos partizanų dainų melodijų, kurias kartu su žodžiais užrašė ir mažu tiražu išleido J. Kreivėnas Cicerijoje. Dalis tų dainų (skirtingu) telpa ir aukščiau minėtoje knygoje "Tolimieji kvadratai". Iš šių dainų — "Stoviu aš parimus" plačiai prigijo išeivių tarpe: buvo dainuojama ne tik privačiuose susėjimuose, bet ir dainuojama ir mūsų chorų.

Velionis dirbo paprastu darbininku — mašinos operatorium Chicago Extruded Metals kompanijoje,

Cicerijoje. Gyveno atsiskyrėlio gyvenimą, lietuvių renginių nelankė. Artimiausią ryšį palaikė su savo draugu iš žvejybos dienų Lietuvoje Lionginu Kublicku, kuris ir rūpinosi velionies laidotuviomis.

Laidotuvės įvyko liepos 19 d., kuomet iš Butkus koplyčios buvo atlydėtas į šv. Antano parap. bažnyčią, Cicerijoje. Čia gedulingas pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė kun. A. Rutkauskas. Po to kukli devynių automašinių vilkstinė mirusįjį palydėjo į amžino poilsio vietą — šv. Kazimiero kapines. Tų kapinių koplyčioje pamaldas atliko kun. J. Stankevičius. Kadangi duobe kapinėse iš anksto nebuvo pasirūpinta, jis ir buvo toje koplyčioje paliktas.

Grišmanauskas mirė dar gana jaunas — tik 55 metų amžiaus. Tačiau jo gyvenimo patirtis ir pergyvenimai buvo gana dideli. Jis buvo tylus, jautrus, galvojantis žmogus. Kaip tokiam buvo sunku priprasti prie garbėtroškų veikėjų, kurie jį ir kitus 2 likimo draugus pradžioje Amerikoje globojo. Atrodo, jis dėl kai ko krintosi ir tas jam paspartino mirtį. E. Suv.

Mokytojų studijų savaitėje, kuri bus rugpjūčio 14-21 d. Dainavoje, Stasė Petersonienė. Pedagoginio lit. instituto lektorė, skaitys paskaitą "Kūryba".

Vienybė, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

VILNIUJE KASAMAS POŽEMINIS KELIAS

Požeminio kelio projektą paruošė Miestų statybos planavimo institutas. Vyriausias planuotojas yra architektas Algimantas Nasvytis. Kelio statyba bus baigta 1985 m. Ateityje šis kelias ilgės — smigs į kalną, eis iki Basanavičiaus g. ir į paviršių iškils tarp Montvilos ir Vytenio gatvių.

Virš požeminio kelio bus Tarybų aikštė, fontanas, viena anga greta Tarybų tilto per Nerį, kita prie Petro Cvirkos gatvės. Požeminis kelias bus 30 m pločio, šešių juostų. Juo automobiliai važiuos trimis eilėmis į vieną pusę ir trimis į kitą. Jį pusiau dalins ištisinė gelžbetoninė siena. Automobilių vairuotojai neakins viens kito šviesomis. Pės-tiems nebus vietos požeminiame kelyje. Važiuojantieji automobiliais galės išlipti sustojimo aikštelėse — ties Lentpjūvių gatve ir Lenino prospektu.

Gausėjant miestų gatvėse automobiliams, Vilnius negali apsieiti be požeminių praėjimų. Vilniuje yra 8 požeminės perėjos. Statomos dar dvi perėjos prie "Lazdynų" kino teatro ir "Saturno" prekybos centro. Vilnius plečiasi ir auga. Numatoma, kad 2000 m. mieste gyvens apie 700,000 gyventojų.

Vilniaus Paneriuose požeminio kelio būta jau 1860 m. Jis buvo 430 m ilgio. Šiandien jį nebesinaudojama. 1280 m ilgio geležinkelio požeminis pravažiavimas iškastas Kaune 1880 m. Lietuva nėra požeminių kelių kraštas, kaip Šveicarija ar Italija.

NEUROCHIRURGU KONFERENCIJA

Kaune liepos pabaigoje tris dienas vyko Pabaltijo neurochirurgų konferencija, kurioje taip pat dalyvavo žymūs šios srities specialistai iš Maskvos, Kijevo, Taškento, Omsko, kitų šalies miestų, iš užsienio.

Mokslinė diskusija vyko aktualiais galvos ir stuburo smegenų chirurgijos klausimais, pasikeista patyrimu, nubrėžtos tolesnių tyrimų perspektyvos.

Konferencijos dalyviai susipažino su Lietuva, neurochirurginio centro veikla, apžiūrėjo Kauno klinikų specializuotus skyrius, Elektrėnų reabilitacinį kompleksą.

Lietuvos specializuoti neurochirurginiai skyriai, esantys keturiuose miestuose, vienu metu gali priimti daugiau kaip 400 ligonių. Per metus čia atliekama apie pusantro tūkstančio operacijų. Kaune pradėtos ir pačios sudėtingiausios — mikroneurochirurginės operacijos. Kai žmogų ištinka insultas ar diagnozuojama reali jo grėsmė, sutrikusią kraujotaką chirurgai dabar atstato su mikroskopo pagalba, įsiūdami naujas, labai smulkias kraujagysles pačiose galvos smegenyse. Mikroskopas padeda atstatyti ir periferinių nervų funkcijas.

Lietuvos neurochirurgų pasiekimus gerai įvertino konferencijos dalyviai.

Vienybė, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

Šia vasarą karščiai traukė prie ežerų ir jūrų ne tik JAV gyventojus. Jie siautėjo ir Lietuvoje, ir mūsų tautiečiai stengėsi pakliūti į Palangą, prie Baltijos

Jūros. V. Kapočiaus nuotraukoje vaizdas iš Palangos paplūdimio liepos mėnesio viduryje.

V. Kapočiaus nuotr.

Komp. Gorbulskio dainos per Lietuvos televiziją

Dabartiniu metu galima drąsiai teigti, jog pats labiausiai dainuojamas kompozitorius iševijoje yra Benjaminas Gorbulskis. Jo kūrybą čia dainuoja įvairūs iševių muzikiniai vienetai bei solistai, o ją iš plokštelių bei juostų nuolat groja lietuvių radijo programos.

Pačioje Lietuvoje Gorbulskis irgi vienas pirmaujančių kompozitorių. Jo kūrybos plokštelių yra pasirodę daugiau negu kitų kompozitorių. Neseniai rašėme apie jo pastatytą baletą vaikams Akademiniame Operos ir baletų teatre.

Liepos 9 d. vakare Vilniaus televizijos laidoje duotas B. Gorbulskio sukurtų dainų koncertas. Prieš šį koncertą Vilniaus savaitraštis **Kalba Vilnius** apie jį taip rašė:

"Respublikos nusipeles meno veikėjas kompozitorius Benjaminas Gorbulskis — senas eterio bičiulis. Štai jau trečias dešimtmetis, kai kompozitorius bendrauja su televizijos ir radijo meno kolektyvais. Jau trisdešimt metų, kai eterio bangomis pirmą kartą nuskambėjo jo daina "Tavo mielos akys" (I. Mikšytės ž.). Ją tuokart dainavo dar Valstybinės konservatorijos studentas Virgilijus Noreika. Studijų suole būdami, jo dainas pradėjo dainuoti ir Nijolė Ambrazaitė bei Sąjungos liaudies artistai, jų vardai žinomi toli už šalies ribų. Šiuos

solistus ir šiandien su Benjaminu Gorbulskiu sieja glaudi kūrybinė draugystė. Daugelį dainų kompozitorius jiems yra sukūręs specialiai, daugelį kūrinių jie atliko pirmieji.

Štai ir ateinančio šeštadienio vakarą per televiziją skambės naujausios Benjamino Gorbulskio dainos, kurias dainuos Tarybų Sąjungos liaudies artistai Nijolė Ambrazaitė, Virgilijus Noreika ir Eduardas Kaniava bei respublikos nusipelnusių kolektyvų — "Ažuoliuko" (vadovas — V. Miškinis) ir "Liepaičių" (vadovė — LTRS nusipelnusi artistė L. Palinauskaitė) chorų grupės.

Koncertas prasidės daina "Žemė gimta" (J. Strielkūno ž.). Ją dainuos "Ažuoliuko" choro grupė iš mažojo ekrano skambės "Upelytė" (J. Šiožinio ž.), "Tarp valandų nežinomybės" (V. Mačiukos ž.), "Audra" (P. Raščiaus ž.), "Lyg šauktų vardu" (J. Mačiukevičiaus ž.) bei kitos.

Laidoje dalyvaus ir pats kompozitorius. Jis kalbės apie dainos kūrybą, dainos kelią į klausytojų auditoriją, kūrybinį bendradarbiavimą su poetais ir t. t.

Beje, šis koncertas tęsėsi 45 minutes. Iš 12-kos padainuotų dainų šešios (atliktos "Ažuoliuko" ir "Liepaičių") bus Gorbulskio naujoje plokštelėje, kuri jau gaminama ir pasirodys spalio mėn."

Dainuoja Vilniaus pedagoginio instituto etnografinio ansamblio nariai.

V. Kapočiaus nuotr.

Beje, pats komp. Gorbulskis šiuo metu rašo operetę Panevėžio Liaudies Operetos Teatrui, kuriam 1983 m. sueina 25 metai. Operetės veiksmas vyksta Panevėžyje, o pats veikalas pavadintas "Miestas prie Nevėžio". Kadangi operetę statys mėgėjų vienetas, tai visa medžiaga jam turi būti pristatyta iki 1984 m. pradžios, todėl nors ir karštos vasaros dienomis kompozitorius dirba be pertraukos. [eš.]

KONCERTAVO SRI LANKOJE

Lietuvos valstybinis Vilniaus kvartetas gastroliavo Sri Lankoje (Ceilone) ir ten surengė aštuonis koncertus. Artistai A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Kutkus ir A. Vasilauskas visur susilaukė gražaus įvertinimo.

APDOVANOTAS LIETUVOJE GIMĖS FILOSOFAS

Heidelbergo universitetas, Vokietijoje, apdovanojo Paryžiuje gyvenantį filosofą Emanuelį Leviną 10,000 DM premija už įdomiausią šio šimtmečio filosofinį kūrinį.

Prof. E. Levinas, gimęs 1905 m. Lietuvoje, nuo 1930 m. gyvena Prancūzijoje. Nuo II pasaulinio karo jis vadovavo izraelitų mokytojų seminarijai, o nuo 1962 m. yra filosofijos profesorium. Nuo 1973 m. profesoriauja Sorbonos universitete.

MILANE APIE LITUANISTIKĄ

Italų informaciniame leidinyje "Milano mese" rašė, kad Milano universitete buvo surengtas iškilmingas vakaras, skirtas lietuvių literatūrai. Pagrindinį pranešimą apie lietuvių raštijos bei literatūros raidą skaitė šio universiteto mokslinis darbuotojas Guido Miccelini.

Mokslininkas yra studijavęs Vilniaus universitete, paskui ten apgynęs filologijos mokslų kandidato disertaciją. Jis Italijos spaudoje yra paskelbęs daug straipsnių apie Lietuvos kultūrą ir literatūrą, taip pat grožinės literatūros vertimų.

Milano universitete Miccelini dėsto lietuvių kalbos istorinės gramatikos dalykus, tęsia indoeuropiečių kalbų studijas, moksliniuose darbuose dažnai pasitelkia faktus iš lietuvių kalbos, kurią, būdamas Vilniuje, gerai išmoko.

Interviewing Anthony Vaivada

Questions about Darius and Girėnas

Anthony Vaivada originated the name Lituanica for the Darius-Girėnas plane and he worked with the network of committees in the United States collecting funds to make the transatlantic flight possible.

Our Lithuanian-American heroes, Captain Stephen Darius and Lieutenant Stanley Girėnas, lifted off from Floyd Bennett Field on a transatlantic flight from New York to Kaunas, Lithuania, fifty years ago on July 15, 1933. This was a courageous undertaking in the early history of aviation. Four hundred and four miles before their goal, their plane *Lituanica* crashed into the woods in Soldin Forest, Germany, about 130 miles east of Berlin.

Q: Mr. Vaivada, who financed this transatlantic flight?

A: The fundraising for this journey was initiated by Darius, who was assisted by Girėnas. To help support this flight, a committee, under the guidance of Consul Antanas Kalvaitis, was formed in Chicago. Appeals were made to the Lithuanian-American population whose contributions were used for renovating the plane and paying for flight expenses.

Darius and Girėnas organized a series of flight tours to various cities such as: Chicago, Philadelphia, New York, Boston, and Worcester in order to raise additional funds. This project was called Aviation Days, during which demonstration flights for passengers were provided for a nominal fee and flight insignias were available for purchase.

Q: Mr. Vaivada, I understand that you were instrumental in naming the plane *Lituanica*. How did you arrive at the name?

A: I suggested *Lituanica* since such a name would be understandable to Americans and at the same time have a Lithuanian element.

Q: What difficulties, if any, did the flight committee experience?

A: The biggest difficulty was trying to collect sufficient funds from people who were deeply affected during the height of the Great Depression. Factory workers were hit the hardest, yet they willingly sacrificed and gave generously.

Q: How much money was raised for this flight?

A: In 1932, Darius and Girėnas pooled together \$3,200 of their own money and purchased a six-seater Bellanca Aeroplane. Lithuanian-American communities contributed approximately \$9,000, which paid for reconstruction of the plane and a new engine. There was a lack of additional funds which could have been used for purchasing latest navigational instruments and radio apparatus.

Q: There have been rumors that certain European countries refused to give official permission for flying over their territory because *Lituanica* was not equipped with a radio and necessary navigational instruments. Is this true?

A: To my knowledge, there were no European countries that officially voiced such negative feelings about this flight.

After successfully crossing the Atlantic, the Lituanica crashes in Soldin Forest, Germany, under mysterious circumstances.

Q: Could you shed some light on the mysterious catastrophe that took the lives of Darius and Girėnas? In fact, even to this day, there are some people who suspect foul play.

A: The very involved public was in a state of shock; moreover the outcome of the investigation was not accepted as final. This tragedy still remains a mystery because it has been unresolved by its very nature. The crash site in Soldin, Germany was an isolated and hilly region. There were no witnesses when both pilots were killed. Our committee could only surmise that the tragedy was based not on human failure but mechanical factors.

Q: What official investigations were conducted?

A: Investigating was carried out by qualified personnel from Kaunas, Lithuania. The United States also made inquiries. After the bodies and the plan parts were examined, the crash was declared a "normal" air accident which could have been caused by any one of numerous conditions, such as weather, fatigue, mechanical failure.

However, when the various parts of the plane, which were scattered over the largely uninhabited forest and uneven region, were assembled, it was found that numerous parts were missing. This fact adds to the mystery of the tragedy.

Edmund Vaičiulis

Reprinted from Bridges

FATHER PETRAITIS CELEBRATES 50 YEARS OF SERVICE TO GOD

Five priests of the Albany diocese, one of them ordained in Lithuania, marked their golden jubilees of ordination in June. Four of them — Revs. Wilfrid Bouchey, William Collins, Elmer Donnelly Edward Sheedy — were ordained June 10, 1933 by Bishop Edmund Gibbons at the Cathedral of the Immaculate Conception, Albany.

The fifth, Rev. Alphonse Petraitis, was ordained a day later in his native Lithuania. He came to the Albany diocese in 1951.

Rev. Alphonse Petraitis was born and educated in Lithuania.

He was ordained June 11, 1933 at Vilkauskis cathedral of the Visitation of the Blessed Virgin Mary by Archbishop Mectislovas Reinys.

Following his ordination, Father Petraitis served the Diocese of Kaisiadorys until 1944. During an exile in Germany (1944-1947), he served the people of Lithuania in refugee camps. Following the war, he served his people in England.

In July 1951, he came to Albany and was assigned to St. Joseph's, Scotia; Ss. Peter and Paul, Frankfort; St. Francis de Sales, Herkimer; Sacred Heart, Sidney; St. Mary's, Frankfort; and St. John's, Rensselaer. He was administrator and pastor of Holy Cross Lithuanian parish church in Schenectady, N. Y., from 1955 until 1976 when he retired.

HOT SPRINGS, ARK. — LITHUANIAN BROADCASTING AIRS ON KXOW

Salome Smaizys, program director

Hot Springs, Ark. — The Lithuanian-Broadcasting Spa "Leiskit i Tėvyne, Longing for Homeland," recently contracted with KXOW radio 1420 AM, for air time at 7 a.m. each Sunday.

The Lithuanian Broadcasting Spa is sponsored by the Lithuanian-American Society Spa Inc. and will cover Lithuanian heritages, folk songs and music.

Petras Smaizys, Salome Smaizys (program director) and Helen Sabaliūnas serve on the board of trustees.

Vienybė, August 15, 1983

JOHN KERAMINAS CARVES A 'THANKS TO ROCKFORD, ILL.'

To passers-by, the 20-foot wooden structure at 6929 Spring Brook Road is a curiosity to stop and ask about.

But to Ann Keraminas and her husband, John, it is a labor of love, linking their hearts to the past as well as the future.

The Keraminas, natives of Lithuania who survived the horrors of concentration and work camps during World War II, erected the shrine as a remembrance of their homeland, but also to express their affection for the people of Rockford.

"It makes me feel like at home (Lithuania)," Ann said, her English thick with her homeland accent. But it also means she and her husband "intend to stay a while" in Rockford. "The neighbors here are the most wonderful people I have ever met."

In Lithuania and much of Western Europe, she said, statues like

this one are common at street intersections or on the lawns of estates.

John worked on the statue every spare moment he had for 16 months and erected it on their front lawn just before the Fourth of July. Ann said he used redwood as the base of the shrine for its color and strength. He did the intricate carvings in poplar wood, which is good for carving, Ann said.

The Keraminas' were transferred nearly two years ago to Rockford from New York by Warner-Lambert Co. where John works as an engineer. They left a similar shrine behind at their house in New York, Ann said.

Ann, at 13, was taken to a concentration camp near Berlin where she lived for two years. After she was released in 1945, she married John, who had been de-

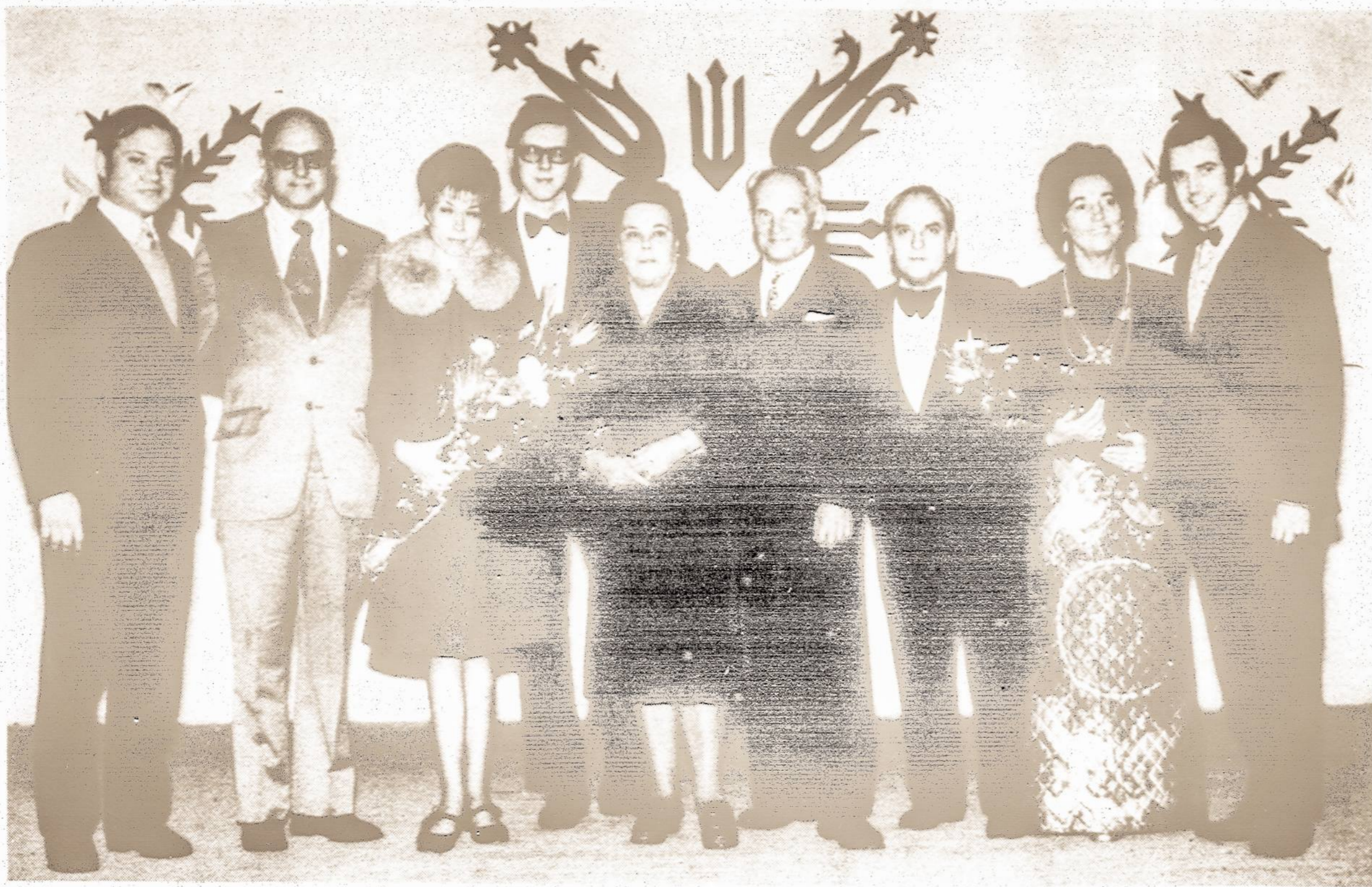
tained at a German work camp. The two made it to the United States in 1949, the only baggage being a dish and a new baby. "I carried a dish and baby in my arms," she said. "That's all we had."

"But this country is beautiful," Ann said. "If you're not lazy, you can make it."

Diana Redmond
The Register Star

DEDICATED TO THE FREEDOM OF THE SUBJUGATED

An influential member of the European Parliament, Otto Von Habsburg, in his letter to Dr. Stasys Backis, Charge d'Affaires of Lithuania in Washington, stated: "I want to assure you once more that all I can do, I shall continue to do in service of the cause of the Baltic nations. I am very much convinced that if we are not discouraged, we will be successful."

Nuotrauka iš praeities. Prieš 11 metų su Vyčių ekskursija, kuriai vadovavo prof. dr. Jokūbas Stukas, antras iš kairės, Pietų Amerikos lietuviams koncertavo solistė Prudencija Bičkienė, solistas Liudas Stukas, dramatos akt. Vitalis Žukauskas ir pianistas Vytautas Puškorius. Viduryje — Lietuvos atstovas

A. Grišonas su žmona, savo metu abudu buvę geri dainininkai solistai. Kairėje veikėjas Andriuskevičius. Jauna mergina su gėlėmis kairėje — neatpažinta. Šią nuotrauką darė Argentinos Lietuvių Balso leidėjas Pranas Ožinskas Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijos scenoje.

ARGENTINA

PASKAITA APIE SALAS

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Kultūros komisijos suruošta paskaita apie Argentinos salų lietuvių gyvenimą.

Paskaitą, skaitė ir skaidrėmis iliustravo antropologė Catalina Saugy Kliaugienė. A. Mikučionis papasakojo prisiminimų iš lietuvių gyvenimo salose. Mokytoja Sofija Oželytė Nalivaikienė, kuri ir dabar gyvena salose Ibicuy, kaip ką papasakojo apie tenykštį gyvenimą, nuolat vandens apsemtame plote.

BERRISSO PENSININKAI

Beriso lietuvių draugija "Nemunas" kasmet Argentinos šventės 25 de Mayo dienoje surengia pensininkų susitikimą. Šiais metais jau 23-čią kartą toks parengimas įvyko. Dalyvavo virš 100 pensininkų ir jų draugų, iš Berisso ir apylinkių.

Iš Buenos Aires buvo atvykę: A. L. Centro veikėjai: C. Arbonavičius, J. Pereiro su žmona E. Vinčeriauskaitė, J. Pulikas su žmona ir vaikais, Pr. Ožinskas su žmona ir A. Korsakaitė, kuri atvežė ir svečių iš Lietuvos, vet. gyd. Vytautą Garuolį.

Programai vadovavo Al. Markus. Pradedant tradicinius 23-čius pietūs susikaupimo minute buvo pagerbti mirę pensininkai. Kadangi tai vyko Argentinos šventės dienoje, sugiedoti Argentinos ir Lietuvos himnai.

Pensininkai ir jų svečiai gerai pavaišinti. Išklausė trumpą A. Augštaitienės sveikinimo žodį ir A. L. Balso red. Pr. Ožinsko sveikinimą. Pamatė gražią tautinių šokių programą.

Po Programos šeimininkai pakvietė svečius aplankyti užmiestinė, 2-jų ha ploto sklypą Nemunas-Talas, kur įrengti visi patogumai piknikautojams ir ypatingai jauniui ir vaikams.

"Soor-Nupoor" Indijos šokėjai, vad. Smita Patel dalyvavo Lietuvių Radio Programų 49 metų sukaktuvių piknike rugp. 14 Romuvos Parke, Brocktone.

MINKŲ RADIO PIKNIKAS BROCKTON, MASS.

Seniausia lietuvių radijo programa Naujojoje Anglijoje, vadovaujama Stepono ir Valentinos Minkų, priimena, kad jų 49-erių metų sukakties linksmas piknikas įvyks sekmadienį, rugpjūčio-August 14-ąją, gražiam, lietuviškam Ramuvos Parke, Brockton, Mass.

Bus įvairi programa, pradedant 4-tą val. p. p. su svečiais, Indijos šokėjais "Soor-Nupoor", vadovaujant Smitai Patel. Vėliau vyks metinis rinkimas gražuolės "Miss Lithuania of N. E.", šokių varžybos su dovanomis laimėtojams nuo Jim Kelly, kandidato į Boston City Council. Gros pagarsėjęs Chet Lawson ir jo Polkų orkestras. Už geriausius rankdarbius, atneštus į pikniką, bus trys pinigines dovanos. Rankdarbiai gali būti mezginiai, medžio drožiniai, keramika, ar tapyba. Pirmoji dovana \$50, antra \$25, trečia — \$10. Dovanas skiria Juozas Kairis, Fitzmaurice Motor Saleds ir Service savininkas iš Brockton, Mass. Bus ir kitų naudingų laimėjimų bei įžangos dovanų.

Komitete išrinkti "Miss Lithuania of N. E.", taip pat parinkti gražiausius rankdarbius ir geriau-

sius šokėjus dalyvaus: Ona Ivaškinė, Elena Valiukonienė, Henrikas Čepas, Juozas Kasperas, kandidatas į Boston School Committee Jim Kelly ir Klaudius Šakenis.

Populiari šeimininkė Monika Plevokienė ir jos pagalbininkės gamins skanius lietuviškus ir piknikinius valgius nuo pirmos val. p. p. Bus ir gaivinančių gėrimų.

Dalyvaudami šiame piknike ne tik praleisite dieną linksmi, bet ir pagelbėsite radijo programoms sulaukti savo 50 metų sukakties, linksmi praleisti dieną piknike su draugais ir pažįstamais. Kviečia

Steponas ir Valentina Minkai

JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. A. Butkus ir ALTo atstovas kun. J. Prunskis liepos 22 d. turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Kirkland & Ellis teisių firmos, pasižymėjusios ginant L. Kairį, advokatu D. Springer. Numatytos priemonės, kurių bus imamasi, kad JAV piliečiams keliamos bylos dėl nacių vykdytų nusikaltimų įgautų kitokį pobūdį ir naujųjų imigrantų teisės būtų geriau apsaugotos.

ĮSTEIGS PABALTIEČIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

Concord, N. H., rugpjūčio 18-21 dienomis įvyks antrasis pabaltiečių jaunimo kongresas. Dalyviai bus tarp 18-30 m. amžiaus.

Rengėjai nutarė šį suvažiavimą pavadinti kongresu, nes jame bus įsteigta Pabaltiečių Jaunimo sąjunga.

Programoje bus paskaitos, simpoziumai ir užsiėmimų būreliai, nagrinėjant pabaltiečių politines, kultūrinės ir religines temas. Bus paskaitos apie OSI vedamas bylas prieš pabaltiečius, naudojant sovietų suteiktą medžiagą; pagrindžio spauda; mišrių pabaltiečių šeimų problemas; JBANC, BALF ir BATUN veiklą; nauji kūrybingi politinės veiklos metodai baltų tarpe.

Estai turės savo teatro pasirodymą ir veiks vaidintojų būrelis. Kongreso metu vyks pabaltiečių meninė paroda ir šoks tautinių šokių būreliai. Laisvalaikio metu stovyklautojai galės žaisti tinklinį arba krepšinį, paplaukyti ežere, arba atsigaivinti saunoje. Vakarais numatytas laužas ir "rock and roll" šokiai, grojant pagarsėjusiam latvių jaunimo orkestrui: Akacis.

ATSIŪSTA PAMINETI

Visaip atsitinka. Novelės. Antanas Gailiušis. Išleido Darbininkas, 1983 m. Spausdino Franciscan Press. Dail. Romo Viesulo aplankas. Gaunama pas leidėją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Knygoje surinktos devynios novelės, beveik visos niekur nespausdintos, tik viena 1967 buvo atspausdinta Dirvoje. Autorius Antanas Gailiušis yra teisininkas, visuomenininkas, panevėžietis, karo veiksmų ištumtas į Vokietiją, iš kur 1949 m. atvyko į JAV ir gyvena Philadelphijoje, Pa. Visuomeniniais ir teisiniais klausimais yra rašęs nepriklausomos Lietuvos spaudoje, o Amerikoje — Aiduose, Dirvoje, Pasaulio lietuvyje. Dalyvauja Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Lietuvos bažnyčios-Churches of Lithuania, Kauno arkivyskupija. III tomas. Bronius Kviklys. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla, Chicagoje, 1983 m.

Tai jau trečia Broniaus Kviklio knyga apie Lietuvos bažnyčias, 512 psl., gausiai iliustruota, gražiai išleista. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

Šiame tome aprašyta Kauno arkivyskupijos 150 bažnyčių ir 50 didesnių koplyčių bei oratorijų, o taip pat kai kurie kiti religiniai objektai: kapinės, varpinės, paminklai, Kryžių kalnas ir kt.

Ir šiame tome, kaip ir pirmuosiuose, daug dėmesio skiriama iliustracijoms. Didžioji dalis nuotraukų padaryta specialiai šioms knygoms ar gauta iš privačių asmenų. Apie 85 proc. nuotraukų skelbiama pirmą kartą.

Savo įžangoje autorius rašo, kad šią knygą ruošiant jam talkino apie 100 asmenų, gyvenančių įvairiuose pasaulio kraštuose. Jis jiems visiems reiškia padėką. Bendra informacija apie Kauno arkivyskupiją idėta ir angliškai.

MOTERYS

Aleksandra Vilija Eivaitė, su savo kūrybos darbais per Pas. Lietuvių dienas dalyvavusi Pasaulio Lietuvių dailininkų Čiurlionio galerijoje ir Jaunųjų dailininkų Illinois universiteto parodose, dabar vėl turi išstačiusi savo didelės apimties aliejinės tapybos darbus Boulevard Towers North, 225 N. Michigan Ave. Paroda atidaryta liepos 9 d. ir tęsiasi iki rugsėjo 2 d. Lankymas kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. r. iki 5 val. vak.

Vladė Survilienė, iš Argentinos, atvykusi aplankyti savo brolių Romą Malėlą ir dalyvauti Lietuvių dienoje, buvo užsukusi ir pas savo draugus bei pažįstamus Chicagoje. Su broliu ji dar aplankė gražesnes Jungtinių Amerikos Valstybių vietas.

Danutė Tautvilaitė-Jurgėlienė iš New Yorko buvo atvykusi į Chicago dalyvauti Lietuvių dienoje, Dainų šventėje ir kituose renginiuose. Ji buvo apsistojusi pas savo pusseserę Laimą Žliobiene, aplankė savo tetą K. Leonaitienę, pusseserių ir pusbrolių šeimas — Sidrius, Masiulius ir kt.

Vida Kliknaitė-Slapšienė šį pavasarį baigė studijas Illinois universitete ir birželio 12 d. gavo pedagogės diplomą. Šį rudenį ji pradės mokytojauti. Vida Slapšienė džiaugiasi universiteto baigimu ir turimu darbu.

Sol. Ginos Čapkauskienės plokštelė jau išleista ir netrukus bus pradėta siuntinėti iš anksto užsisakiusiems. Naujos plokštelės sutiktuvės bus surengtos abiejose Montrealio lietuvių parapijose. Solistė ir vasaros metu yra numačiusi duoti kelis koncertus lietuviams. Rugsėjo mėnesį ji koncertuos Kennebunkporte, Maine, kur bus surengti du koncertai atostogautojams. Be to, spalio 15 d. yra numatytas jos koncertas Toronte per "NL" remtą rengiamą spaudos balių. Spalio 23 d. — Rochester, N. Y. lietuviams religinis koncertas, spalio 30 d. Hartforde, Conn., plokštelės sutiktuvių vakaras.

Vincė Jonuškaitė-Zaunienė pora dienų svečiavosi Beverly Shores inž. Eugenijaus Bartkaus ir Onos Pulkaunikienės namuose.

Ona Poniatovskienė, 80 metų išgyvenusi Brooklyne, Williamsburgo rajone, ir buvusi uoli Angelų Karalienės parapijos narė, rugsėjo 4 d. atšventė savo 90-ąjį gimtadienį. Paminėjimas surengtas rugsėjo 7 d. Beleckų svetainėje Ridgewoode, prieš tai Apreiškimo par. bažnyčioje dalyvavus padėkos mišiose. Sukaktuvinė šiuo metu gyvena Maspeth pas savo dukrą Helen Budrick ir savo sūnų Joną. Sukaktuvių paminėjime buvo atvykusios jos dukros su vyrais ir vaikais iš Havajų, Kalifornijos ir Floridos.

Vienos iš labiausiai pasižymėjusių kanklininkių Lietuvoje: Danutė Šimikauskaitė, Narutė Karčiauskienė ir Lina Naikelienė.

V. Kapočiaus nuotr.

LANKĖSI B. RUKŠENAITĖ

Bronė Rukšėnaitė, baigusi Michigan universitetą ir dirbanti Argentinoje, iš ten tarnybos reikalais buvo atvažiavusi į JAV. Čia ji nemaža laiko praleido Chicagoje, kur lankė Pasaulio Lietuvių Dienų renginius. Ji buvo apsistojusi pas Aldoną Zailskaitę Cicero lietuvių kolonijoje. Ji taip pat buvo susitikusi ir su Vienybės atstovu E. Šulaičiu, kuriam perdavė naujausiąjį Argentinos Lietuvių Balso numerį. Rukšėnaitė kaip tik gyvena netoli ALB leidėjo ir redaktoriaus Prano Ožinsko. Nors yra gimusi Argentinoje, tačiau ji puikiai kalba lietuviškai. Kadangi yra studijavusi JAV, tai gerai naudoja ir anglų kalbą. Į Argentiną sugrįžo liepos 13 d. Ed. Šulaičio nuotr.

SUSITIKO MOTERYS IŠ ARTI IR TOLI

Pasaulio Lietuvių dienų proga Chicagoje lankėsi daug moterų iš įvairių kraštų. Pasinaudodama ta proga, Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubo pirmininkė Matilda Marcinkienė savo namuose liepos 11 d. sušaukė klubo valdybos posėdį.

Jame dalyvavo ir Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Federacijos garbės pirm. ir Chicagos klubo steigėja Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, dr. Vanda Sruogienė, K. Petruilienė, viešnia iš Vak. Vokietijos Eugėja Lucienė, iš Buenos Aires Vladė Survilienė ir iš Texas K. Česnienė.

Pasidalinta informacija apie Federacijos klubų veiklą, pasitarta dėl ateities darbų bei pasivašinta prie šeiminių M. Marcinkienės ir Z. Adomavičiūtės paruošto stalo.

Kitu atveju Vincė Jonuškaitė-Zaunienė turėjo progos susitikti su Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubo veikėjomis dr. Vandos Sruogienės rezidencijoje.

Čia dalyvavo M. Marcinkienė, K. Leonaitienė, vicekonsulė M. Kraučūnienė, K. Petruilienė, K. Česnienė, Elertienė, E. Vilkenė ir kt.

Paulina Ivinskienė iš Bonos, Vak. Vokietijos, buvo atvykusi aplankyti savo sūnaus Kęstučio Ivinskio, studijuojančio Chicagos universitete matematiką, ir dalyvauti Pasaulio Lietuvių dienų kultūriniuose renginiuose.

Dr. Irena Tarvydaitė, kurį laiką dirbusi Kalgaryje, persikėlė į Torontą ir darbuojasi savo profesijoje Women's College ligoninėje. Ji yra gimusi bei mokslus ėjusi Toronte.

Vienybė, 1983 m. rugsėjo 15 d.

ELIZABETH MAGEE AND ASSOCIATES ARTISTS MANAGEMENT

presents

AT ALICE TULLY HALL - LINCOLN CENTER

LIONE JODIS
MATHEWS
CONTRALTO

THOMAS H.
MOTHERSOLE
PIANIST

Sunday, September 18, 2:30 P.M.

Tickets prices: \$12, 8 & 5. On Sale at Alice Tully Hall Box Office, Lincoln Center

Ost Nachrichten ir A. Klimaitis

ROMAS ŠILERIS

Šių metų Vienybės 11 Nr. tilpo straipsnis apie Algį Klimaitį ir Austrijos sostinėje jo leidžiamą laikraštį *Ost Nachrichten*. Grįžęs į Europą susirišau su Algiu. Šiame rašinyje keletas papildomų žinių apie jį.

Ost Nachrichten leidžiamas du kartus mėnesyje nuo dešimties iki dvidešimties puslapių. Formatas šiek tiek siauresnis negu *Vienybės*. Renkamas smulkesniu šriftu negu šis laikraštis, be fotografijų bei iliustracijų. Laikraštis įsteigtas Algio Klimaičio 1982 m. birželio 13 d. Tada leidinys vadinosi *Osteuropa Nachrichten*.

Algis Klimaitis pradžioje laikraštyje turėjo visas funkcijas: — savininko, leidėjo bei vyriausiojo redaktoriaus.

Nuo šių metų gegužės 25 d. leidėjo bei savininko pareigas perėmė "Forschungsinstitut für Sowjetische Gegenwart e.V.", D-8000 Munchen, Lucilie Grahn Str. 41, Vak. Vokietijoje. Šio instituto vedėjas yra pagarsėjęs rusų disidentas prof. dr. Michail Voslensky. Dabar laikraštis pakeitė ir pavadinimą į "Ost Nachrichten". Redakcija liko Austrijoje, Vienoje. Algis Klimaitis dar tebėra šio laikraščio vyriausias redaktorius. Jis jame taip pat redaguoja Pabaltijo skyrių.

Laikraščio skyrių redaktoriai yra pagarsėję disidentai iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Bulgarijos, Sovietų Sąjungos, Rytų Vokietijos ir t. t. *Ost Nachrichten* laikraščio tikslą geriausiai pasako jo šūkis bei pavadinimo paraštė: "Už bendradarbiavimo skatinimą tarp demokratinės opozicijos Rytuose ir kad laikraštis teikia informacijas bei analizes iš Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos".

Kiekviename numeryje daug vietos skiriama Pabaltijo klausimui. Tai Algio Klimaičio nuopelnas. Ten daug rašoma apie Katalikų Kronikas, bendrai apie lietuvių katalikų veiklą ir jų kančias Lietuvoje bei Sibiro tremtyje. Apie estus ir latvius taip pat pakankamai medžiagos. Kaip rašoma, Estijoje ir Latvijoje pasipriešinimas prieš sovietinį režimą, atrodo, daugiau vyksta tautiniu atžvilgiu o ne religiniu, kaip yra Lietuvoje.

Paėmus laikraštį į rankas jaučiasi, kad čia gal ir pirmą kartą lietuvis mėgina gana profesionaliai informuoti žmones apie padėtį Lietuvoje.

Laikraštis pasiekia daug žmonių, ne vien tik lietuvius bei jų draugus, kuriems padėtis Rytų Europoje yra susidomėjimo verta, ir jiems reikia daugiau informacijų apie situaciją šiuose kraštuose.

Ost Nachrichten gavęs naują leidėją, tikriausiai, sustiprės visais atžvilgiais ir tokiu būdu gaus dar daugiau ir skaitytojų, ypač Vakarų Vokietijoje.

Jeigu kas nori susipažinti su laikraščiu rašykite: Algis Klimaitis, *Ost Nachrichten* Hadikgasse 22/1/4, A-1140 Wien, Austria. Tel. Vienoje 8267774.

Kadangi su Algiu Klimaičiu esame pažįstami dar nuo vaikystės dienų, tai trumpai apie jį. Jis gimė 1948 metais Hamburgo mieste. *Vienybė*, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

Tėvas Algirdas Klimaitis yra kaudietis, pasižymėjęs žurnalistas. Labai dažnai Algis kalbėdavo apie savo senelį Praną Klimaitį, kuris buvo vienas Lietuvos Šaulių Sąjungos kūrėjų, pedagogas ir keletu vadovėlių autorius, kurie buvo ypač reikalingi, kai kūrėsi Nepriklausoma Lietuva ir jos mokyklos.

Algis Klimaitis lankė Vasario 16-osios Gimnaziją, veikė skautų tarpe. Vėliau tapo reklamu — advertisement — specialistu. Keletą metų dirbo šioje srityje, turėjo nuosavas agentūras. Bet jam tas darbas nusibodo, nes reikėjo vien tik žmones "kustyti", kad daugiau pirtų. Sekė savo tėvo pėdomis ir tapo leidėju-žurnalistu. Lubecko mieste vietiniams gyventojams leido žurnalą. Vėliau stipriai išsijungė į ekologinį vokiečių sąjūdį. Lubecke vadovavo krautuvei, kurioje buvo galima nusipirkti visokių šiam sąjūdžiui skirtų ženkliukų bei plovimo miltelių be chemikalų. Ten pat buvo gaminami ir platinami ženkliukai bei sagtukai su užrašu "Atominės jėgos — ačiū nereikia".

Prieš du metus Algis Klimaitis su savo gyvenimo drauge Veronika bei dviem sūnumis persikėlė į Austrijos sostinę Vieną, kur jis dabar redaguoja laikraštį *Ost Nachrichten*. Kuomet Vokietijoje veikė lietuviai socialdemokratai, jis buvo jų narys.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ S-GOS SUVAŽIAVIMO ATSIŠAUKIMAS

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, atstovaujanti Rytų Lietuvos Rezistenciniam Sąjūdžiui, nenuilstamai budi Lietuvos sostinės Vilniaus ir Lietuvos rytinių bei pietinių etnografinių žemių sargyboje ir stebi mūsų tėvynainių, gyvenančių, taip vadinamame, Suvalkų trikampyje ir sovietinėje Baltarusijos respublikoje, tautiniai kultūrinę bei religinę padėtį.

Mus pasiekia žinios, kad ten vykdomas tautinis genocidas, kuriam sustabdyti reikalinga visų lietuvių vieninga pasipriešinimo akcija. Tad suvažiavimas, apsvarstęs susidariusią padėtį, kreipiasi į visus laisvajame pasaulyje gyvenančiuosius, patriotiniai nusiteikusius, tautiečius prašydamas organizuotos tautos kovos su vykdomu tautinio gyvastingumo mariniu, mūsų etnografinėse, tačiau svetimųjų valdomose, Lietuvos žemėse! Tad, visi geros valios lietuviai kviečiami atlikti tautinę pareigą, kad nebūtumem istorijos pakaltinti.

Suvažiavimo Prezidiumas:
Kazys Baronas, Pirmininkas
Donatas Šukelis, Sekretorius

Poetas Bernardas Brazdionis, grįždamas iš Europos, kur dalyvavo literatūros vakaruose Londone, Stockholme ir Augsburgėje, kai tuo metu ten vyko Europos lietuvių studijų savaitė, buvo trumpam sustojęs lėktuvui pakeisti New Yorko Kennedy aerouoste. Susitkęs su pažįstamais ir pasidalijęs europiniais išpūdžiais, išskrido į Los Angeles, Kaliforniją, kur nuolatos gyvena.

Romas Šileris, *Vienybės* bendradarbis Frankfurte, su savo palydovėmis iš Vakarų Vokietijos ir viešnia iš Argentinos [Brone Rukšėnaite] lietuviška-me Marquette Parke, Chicagoje.
Ed. Šulaičio nuotr.

POPIEŽIUS LANKYSIS LIETUVOJE

Los Angeles Times liepos 5 d. laidoje rašo, kad ateinančiais metais popiežius Jonas Paulius II ketina lankytis Lietuvoje, ten minint 600 metų Lietuvos krikšto sukaktį.

Savo pranešime iš Varšuvos, cituodamas gerai informuotus Lenkijos Katalikų bažnyčios šaltinius, korespondentas rašo, kad ta kelionė įvyksianti kovo mėnesį.

Laikraštis primena, kad neseniai Vatikane lankėsi keturi Lietuvos vyskupai ir kad audiencijos metu popiežius Lietuvon pakvietęs vyskupas Liudas Povilonis, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas.

Esą jau prasidėję to vizito reikalu pasitarimai tarp Vatikano ir Kremliaus atstovų. Bet korespondentas reiškia ir abejojimų, cituodamas kai kuriuos diplomatus, kurie tvirtina, jog sovietai greičiausia

pastatys tokias sąlygas, kad tokia aukšta politinė kaina gali būti popiežiui ir nepriimtina.

Ta pačia proga laikraštis pasako, kad toji 600 metų krikšto sukaktis bus minima visa eile renginių, nurodo, kad keturioliktajame šimt-metyje prasidėjusi Lenkijos ir Lietuvos federacija ir po to sekęs Lietuvos krikštas.

Jei šitas vizitas įvyks, savaime suprantama, kad pakiltų Lietuvos tikinčiųjų dvasia, panašiai, kaip atsitiko ir Lenkijoje dabar, kai popiežius ten lankėsi birželio mėnesį.

O popiežiaus išsireiškimas, kad pusė jo širdies priklauso Lietuvai, taip lietuvių sentimentą jam paglosto, nors iš kitos pusės lietuviai negali užmiršti ir to, kad Suvalkų trikampyje lietuviai neturi teisių laisvai melstis savo gimtąja kalba.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
- Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **10%**
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

— KIEKVIENO ASMENS INDELIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: [212] 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

DAR IŠ DIDŽIŲJŲ LIETUVIŲ ŽAIDYNIŲ

II-osiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse netrūko krepšinio nei tinklinio komandų. Tačiau čia labai pasigesta gausnio futbolo vienuolių skaičiaus.

Po to, kada ši pavasarį buvo prarastos pirmosios lietuvių ledo ritulio pirmenybės, kurios sutraukė 8 komandas, buvo galvota, jog ir futbole turėtų pasirodyti bent penketas vienetai. Tačiau labai apsilvinta. Čia turėtos tik dvi Chicagos komandos, prie kurių prisidėjo dar viena iš mažiausiai lauktinos vietos — St. Petersburg, Floridos. O kurgi futbolininkai iš tokių gausių lietuviškų kolonijų — Clevelando, Detroito, New Yorko, Bostono, Toronto, Montrealio ir kt. Dauguma tų vietovių jau turėjusių komandas senaisiais laikais, kada futbolo piegauglio nebuvo. Dabar futbolo jau kultivuoja beveik kiekviena gimnazija ir kolegija. Negi jau visi lietuviai jaunuoliai pradėjo ledo ritulį žaisti ir todėl jų futbolui neliko?

Kaip ir buvo galima laukti, varžybose I vietą nusinešė Lituanicos I komanda su veteranu H. Jenigu ir jo penkiais sūnumis. Jie vieni sudarė beveik pusę laimėtojų komandos. Kadangi čia galėjo žaisti tik lietuvių kilmės futbolininkai, labai jau pajėgių žaidėjų nebūta, nes amerikiečių pirmenybėse Lituanicos įvairioms komandoms talkina kitų tautybių žmonės.

Kas atliko nuo Lituanicos I-osios komandos, pateko į antrąją, kuri irgi dar buvo tvirtoka, tačiau savo ryžtu ir kietumu pasižymėję Floridos atstovai ją įveikė 3-1, tačiau prieš Lituanicos pirmąją Floridą vienuoliki suklypo 2-8. Abiejų Lituanicos komandų susitikimas baigėsi pirmosios laimėjimu 4-1.

Futbolo varžybos buvo vienos iš trijų, kurios prarastos ne Illinois

un-to ribose. Jos vyko Marquette Parko aikštėje, kur Lituanica paprastai žaidžia savo "namų" rungtynes. Žinoma, čia ir žiūrovų daugiau atėjo, na o tie, kurie buvo ištroškę galėjo tuoj pat atsigaivinti Lituanicos (Liths) nuosavame bare.

Kažin ar mūsų sporto vadovybė stengiasi, kad lietuvių tarpe būtų išplėstas susidomėjimas futbolu ir kad būtų įsteigtos komandos bent didesnėse lietuvių kolonijose? Turbūt, laukia tų dienų, kada tik vien Chicagos komandoms reikės tarpusavyje sužaisti.

PLAUKIMAS

Plaukimas lietuvių tarpe niekad nebuvo populiarus. Nesutraukė rimtesnių dalyvių ir ši kartą. Nors dalyvių skaičiumi visose klasėse pasirodė apie pusšimtis. Sąlygos čia buvo geros, nes plaukta olimpinio dydžio Illinois un-to baseine.

Vyrų klasėje pirmavo J. Žymantas iš Chicagos, D. Bork (taip pat chicagietis) ir T. Lileikis iš Los Angeles. Moterų klasėje daugiausia pirmų vietų nusinešė R. Oliver iš Detroito, o vieną pirmąją ir dvi trečiąsias S. Žymantaitė iš Chicagos.

13-14 m. berniukų klasėje gerai pasirodė D. Mikalonis, o mergaičių — R. Pikūnaitė. Komandiniai daugiausia taškų surinko Detroito Kovas, o antroje vietoje liko — Clevelando Žaibas. Varžybas gerai pravedė A. Barzdukas ir A. Grigaras.

GOLFAS

Vis lietuvių žaidynėse populiarėja "poniško" sporto — golfo pirmenybės. Ši kartą į Silver Lake Country Club aikštyną jos sutraukė 75 žaidėjus.

Individualinėse varžybose vyrų klasėje pirmas tris vietas (pagal parodytus rezultatus) užėmė M. Petrošius, P. Stukas, T. Lapas. (visi chicagiečiai). A klasėje laimė-

Iš Australijos sportininkų apsilankymo — Detroito. Australijos lietuvių tinklininkės Detroito. Jono Urbono nuotr.

Australijos lietuviai tinklininkai Detroito šiemet birželio 7-11 dienomis. Jono Urbono nuotr.

jo — A. Vasys, J. Cook, J. Kubilius, B klasėje — D. Varnaitis, J. Astrauskas, V. Brizgys, C klasėje — M. Ignatavičius, L. Juraitis, L. Kalvaitis (pirmasis iš Australijos, kiti du — chicagiečiai).

Komandinėse vyrų varžybose pirmoji vieta atiteko Chicagos komandai, o antroji — Sidabrinio Ežero žaidėjams.

Moterų grupėje pirmąją buvo B. Cook, antrąją liko A. Vaitkuvienė, o trečiąją — A. Bružienė.

RAKETBOLAS

Buvo varžomi taip pat ir gana naujoje mūsų tarpe sporto šakoje — raketbole (net lietuviško pavadinimo dar neturima). Anksčiau ši sporto šaka būdavo "neoficiali" mūsų žaidynėse, bet ši kartą buvo

jau reguliarioje programoje.

Joje rungsi 24 žaidėjai. Vyrų klasėje laimėtoju išėjo P. Žalkauskas iš Detroito. Antrą vietą užėmė A. Motiejūnas (jis ir pravedė šias pirmenybes). Moterų klasėje pirmąją buvo K. Jaksy iš Chicagos. Po jos ėjo V. Sužiedelienė ir D. Janutienė (ši iš Kalifornijos). Senjorų klasėje visi trys pirmųjų vietų laimėtojai buvo clevelandiečiai — A. Motiejūnas, A. Širvaitis ir R. Titas.

Kap. Petras Jurgėla, kurio parašytoji knyga apie Darių ir Girėną "Sparnuoti lietuviai", išleista 1935 m. jau išsibaigė, dabar yra parengęs papildytą laidą ir ieško leidėjo.

Detroito sporto klubas "Kovas" tinklininkai, po rungtynių su australiečiais, jų apsilankymo proga Detroito šiemet birželio 7-11 dienomis.

Jono Urbono nuotr.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

BAIGĖ KARO MOKYKLĄ

Juozas Antanas Bertašius baigė Valley Forge Military Academy ir Junior College, esančią netoli nuo Philadelphijos. Ši mokykla yra pusiau privati, tvarkoma kariniais pagrindais. Joje mokosi daug jaunuolių iš įvairių šalių.

Iš 50 kadetų tarpo Bertašius baigė pirmuoju ir už tai buvo apdovanotas penkių žvaigždžių generolo Douglas McArthur bronziniu medaliu, generolo parašyta knyga ir \$100 bonu. Tas dovanas jam įteikė gen. McArthur našlė.

Mokyklos baigimo iškilmėse dalyvavo ir kadeto tėvai Danutė ir Vytautas Bertašiai. Jie sėdėjo garbės svečių tarpe. Motinai sūnus įteikė gėlių puokštę.

Iškilmų salėje tarp kitų etninių grupių vėliavų stovėjo ir Lietuvos trispalvė, kurią savo anūkiui prišuntė jo senelė Bronė Impulėnienė. Ji yra maj. Antano Impulėno (Impulevičiaus), mirusio prieš 11 metų, našlė.

Kadetas Bertašius gavo kolegijos baigimo diplomą ir įgijo jaunesniojo ltn. laipsnį. Jis dabar priklauso US Army Reserve ir nustatytais savaitgaliais dalyvauja karinėse pratybose. Po dvejų metų tikisi įgyti leitenanto laipsnį. Po atostogų studijas tęs Rutgers universitete, New Jersey, o jas užbaigęs ketina stoti į War College ir siekti majoro laipsnio.

Skaitytojus prašome: nepamirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą.

DU MILIJONAI LIETUVOS KATALIKŲ STEBI POPIEŽIŲ PER SOVIETŲ SIENĄ

Tokia antrašte FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG (No. 129, 1983.VI.7) išspausdino ilgą Leo Wieland'o reportažą iš Vilniaus ir Kauno.

Jis pabrėžia, kad Aušros Vartų koplyčia yra pilna besimeldžiančių, nors tai yra rytinės mišios, 7:30 val. trečiadienį. Per Vakarinės mišias Petro ir Povilo bažnyčioje trūksta vietos net stovintiems. Pokalbyje su kunigu zakristijoje jis šypsojosi:

— Taip, daug žmonių? Jūs žinote... "ne viena duona"... Ateikite vėl sekmadienį, bet anksčiau, nes kitu atveju reikės gatvėje stovėti —. Tai jau drąsiai pasakysite. Lietuvių kunigai turi būti atsargūs ir tylūs.

Dievo Kūno ketvirtadienis. Prieš Kauno baziliką lentelė prašo turistų nevaikščioti bažnyčioje pamaldų metu. Intencija gera, bet nereikalinga: niekam nebūtų įmanoma prisiskverbti. Tokia pati lentelė ir tokia pati padėtis Kauno seniausioje bažnyčioje, kuri vienintelė neturi šventojo vardo, bet vadinama Vytauto, Didžiojo Kunigaikščio vardu. Abiejose Lietuvos sostinėse maldos mini popiežių, kuris dažnai ir mielai kalba kitomis kalbomis ir po Urbi et Orbi palaiminimo šv. Petro aikštėje nepamiršta lietuviškai paminėti lietuvių.

Taip skamba pradžia, palyginus, gana ilgo straipsnio apie Lietuvos religinę padėtį Frankfurto laikraštyje.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. WINTER GARDEN SVETAINĖS, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Vienybė, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

1983 Tours to Lithuania 12-18 Day Fully Escorted Tours

1983 TOUR SCHEDULE

18 DAYS	A SPECIAL CULTURAL TOUR DESIGNED FOR STUDENTS AND YOUNG ADULTS TO ACQUAINT THEM WITH LITHUANIA'S CULTURAL AND ARTISTIC HERITAGE
	Tour #816: August 16 — September 2 \$1,899 Itinerary: 11 days Lithuania, 3 Leningrad, 2 Moscow, 1 Helsinki
17 DAYS	LITHUANIA, POLAND, LATVIA & GERMANY
	Tour #714: July 14 — July 30 \$1,799 Tour #915: September 15 — October 1 \$1,699 Itinerary: 6 days Vilnius, 4 Riga, 3 Warsaw, 1 Frankfurt
12 DAYS	LITHUANIA & RUSSIA
	Tour #705: July 5 — July 16 \$1,569 Tour #809: August 9 — August 20 \$1,569 Tour #906: September 6 — September 17 \$1,569 Tour #104: October 4 — October 15 \$1,279 Itinerary: 6 days Vilnius, 3 Leningrad, 2 Moscow

ALL DEPARTURES FROM NEW YORK AND BOSTON
VIA LUFTHANSA AND FINNAIR

We prepare invitation documents for relatives to visit the USA from Lithuania.

Darius-Girenas 50th Anniversary Commemorative Calendar available. \$5.00.

Baltic Tours
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
616-965-8080/969-1190

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775 212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtų Tautų savaitė pradėta liepos 17 d. paradu nuo šv. Patriko katedros, o pati minėjimo programa įvyko Centriniam Parke, Band Shell. Po JAV himno buvo ekumeninės pamaldos. Dalyvavo vietnamietis brolis Trin, ukrainas vyskupas Vasil Losten ir prel. Pranas Bulovas, Viešpaties Atsimainymo par. klebonas iš Mas-petho.

Atidarymo žodį tarė Petras Wytenus, American Friends of Anti-Bolshevik Bloc Nations pirmininkas. Po to buvo perskaityta prez. Ronald Reagan proklamacija. New Yorko valstijos gubernatoriaus proklamacija ir New Yorko senato rezoliucija perskaitė sen. Martin J. Knorr. Buvo ir New Yorko mero Edward Koch proklamacija.

Trumpai kalbėjo specialus New Yorko valstijos gubernatoriaus padėjėjas John Nikas, kongresmanai William Green, Jim Courter ir senatorius Alfonso D'Amato. Pagrindinis kalbėtojas buvo Slava Stetsko. Kiti trumpai kalbėjo: kinų atstovas Joseph Mai, vengrų atstovas Andras Pogany, kambodietis Diep Ngong, lietuvių — ALTo New Yorko skyriaus pirm. Alfonsas Marcell ir ukrainų jaunimo sąjungos atstovas Osep Roshka.

Minėjimo dalyviai susikaupimu pagerbė komunistų aukas iš visų tautų tarpo. Kalbėtojai minėjo 160 milijonų žmonių aukas, komunistinių režimų sunaikintas nuo 1919 m.

Ignas Kazlauskas, Great Necko Lietuvių Bendruomenės apylinkės vienas steigėjų ir pirmasis jos pirmininkas, o dabar garbės pirmininkas, liepos 31 d. paminėjo savo 80 metų amžiaus sukaktį. Jis kaune yra buvęs Jėzuitų gimnazijos mokytoju ir III gimnazijos direktorium. Gyvendamas Vokietijoje, jis įsteigė gimnaziją Miunchene ir buvo jos pirmuoju direktorium.

Jonas Valaitis, apie mėnesį išbuvęs Brookdale ligoninėje, jau grįžo namo ir dabar stiprėja šeimos narių ir vizituojančios slaugės (visiting nurse) priežiūroje. Pradeda įsijungti į darbą. Dėkingas visiems besirūpinantiems jo sveikata ir linkėjimus būti sveikam.

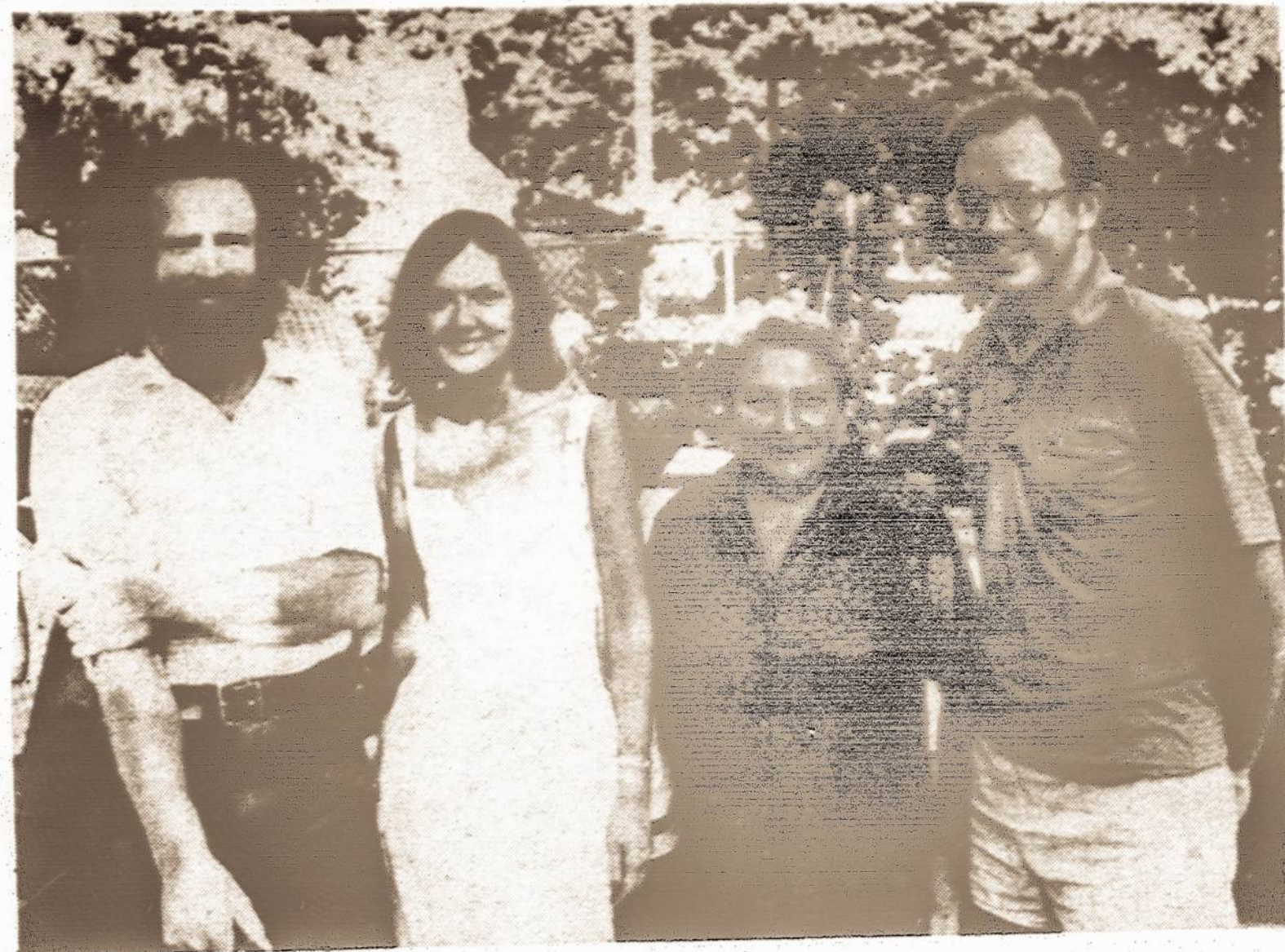
Kun. Algimantas Kezys, SJ, žinomas filmininkas ir fotografas, iš Chicagos, lankėsi New Yorke ir liepos 24 d. pakrikštijo savo sesers Danutės Wolosenko sūnų. Naujagimiui duotas Aleksandro vardas.

Mečys Razgaitis dalyvavo Pasaulio Lietuvių Dienų renginiuose Chicagoje. Ta proga liepos 9 d. jis giedojo mišių metu Švč. Marijos gimimo bažnyčioje, o liepos 10 d. — "Tėviškės" parapijoje per pamaldas.

Lietuvių Dienų gegužės laidoje plačiai paminėtas dail. Česlovas Janušas ryšium su jo 70 metų sukaktimi. Dailininko portretas atspausdintas viršelyje. Paulius Jurkus rašo apie Janušo kūrybą. Gausiai iliustruota nuotraukomis iš Janušo gyvenimo ir kūrybos.

VIENYBIEČIAI PASAULIO LIETUVIŲ DIENOSE

II Pasaulio Lietuvių Dienose Chicagoje aktyviai dalyvavo didelis būrys Vienybės redakcinio kolektyvo narių bei bendradarbių. Šalia Chicagoje gyvenančiųjų red. kolektyvo narių — J. Kreivėno, E. Šulaičio, V. Zalatoriaus čia dalyvavo red. kolektyvo narys Jonas Kiznis iš Brooklyno. Taip pat įvairius programos punktus sekė S. Zalatoriūtė, R. Šileris iš Vokietijos ir kt. Buvo ir nuolatiniai Vienybės foto bendradarbiai: V. Bacevičius, J. Urbonas, Z. Degutis ir kt. Jų visų rašiniai ir nuotraukos jau tilpo ar dar tebetilps Vienybės puslapiuose. M. Drunga, buvęs Vienybės red. kolektyvo narys, pateko į PLB valdybą.

Apriškimo parapijos piknike buvo svečių ir iš Lietuvos. Kairėje vilnietis skulptorius Aloyzas Smeklingis, dail. Giedrė Kumpikaitė, kuri jį į pikniką atvežė, Salomėja Narkeliūnaitė ir Jonas Vainius.

JAV pakartotinai patvirtina . . .

Atkelta iš 1 psl.

gai nepavyko smurtu priversti pabaltiečių priimti jiems svetimą gyvenimą, pagrįsta totalitariniu dominavimu.

Siandien Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir teisės apsispręsti. Plačiai iškilo disidentiniai sąjūdžiai, reikalaujantys tautinių, politinių ir religinių teisių. Lietuvoje, pavyzdžiui, kur nuolat platinami penkiolika pagrindinio leidinių, neseniai 148,000 gyventojų pasiuntė protesto petičiją Maskvai — tai negirdėtas skaičius bet kurioje kitoje Sovietų kontroliuojamoje srityje! Yra būdinga, kad šias pastangas — atgauti Pabaltijo laisvę, Sovietai atsako pabaltiečių tautinių teisių paneigimu bei šių narsių lietuvių, latvių ir estų įkalnimu, ištrėmimu ar uždarymu į psichiatrines ligonines.

Amerikiečiai pritaria teisingiems Pabaltijo tautų valstybinės nepriklausomybės siekiams. Mes negalim likti nebyliais, kai Sovietų Sąjungos vyriausybė pakartotinai atsisako šioms tautoms leisti būti

laisvomis. Mes remiame jų teisę — apsispręsti savo pačių valstybinį likimą, teisę įrašyti Helsinkio Deklaracijoje, kuri teigia, kad "visos tautos visuomet turi teisę, visiškai laisvai, kada ir kaip jos pačios nori, be išorinio kišimosi, apspręsti savo vidinę ir išorinę politinę padėtį, ir siekti tokios politinės, ūkinės, visuomeninės ir kultūrinės raidos, kokios jos pačios pageidauja".

Dėl šios priežasties, Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė niekad nepripažino Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir to nedarys ateityje.

Šia proga mes norime patvirtinti šią mūsų politiką paminėdami 1922-ais metais paskelbto trijų Pabaltijo respublikų pripažinimą. Tai darydami, mes pabrėžiame savo besitęsiantį išpareigojimą Jungtinių Tautų Chartos principams ir tikslams, ir taikai bei laisvei pasaulyje.

LIONĖS JUODYTĖS KONCERTAS RUGSĖJO 18 D.

Solistė ir dainavimo mokytoja Lionė Juodytė-Mathews, akompanuojant Thomas Mothersole koncertuose sekmadienį, rugsėjo 18 d. 2:30 v. p. p. Alice Tully Hall, Lincoln Center. Bilietus iš anksto galima gauti Alice Tully Hall Box Office, Lincoln Center. Bilietų kainos po \$12.00, \$8.00 ir \$5.00.

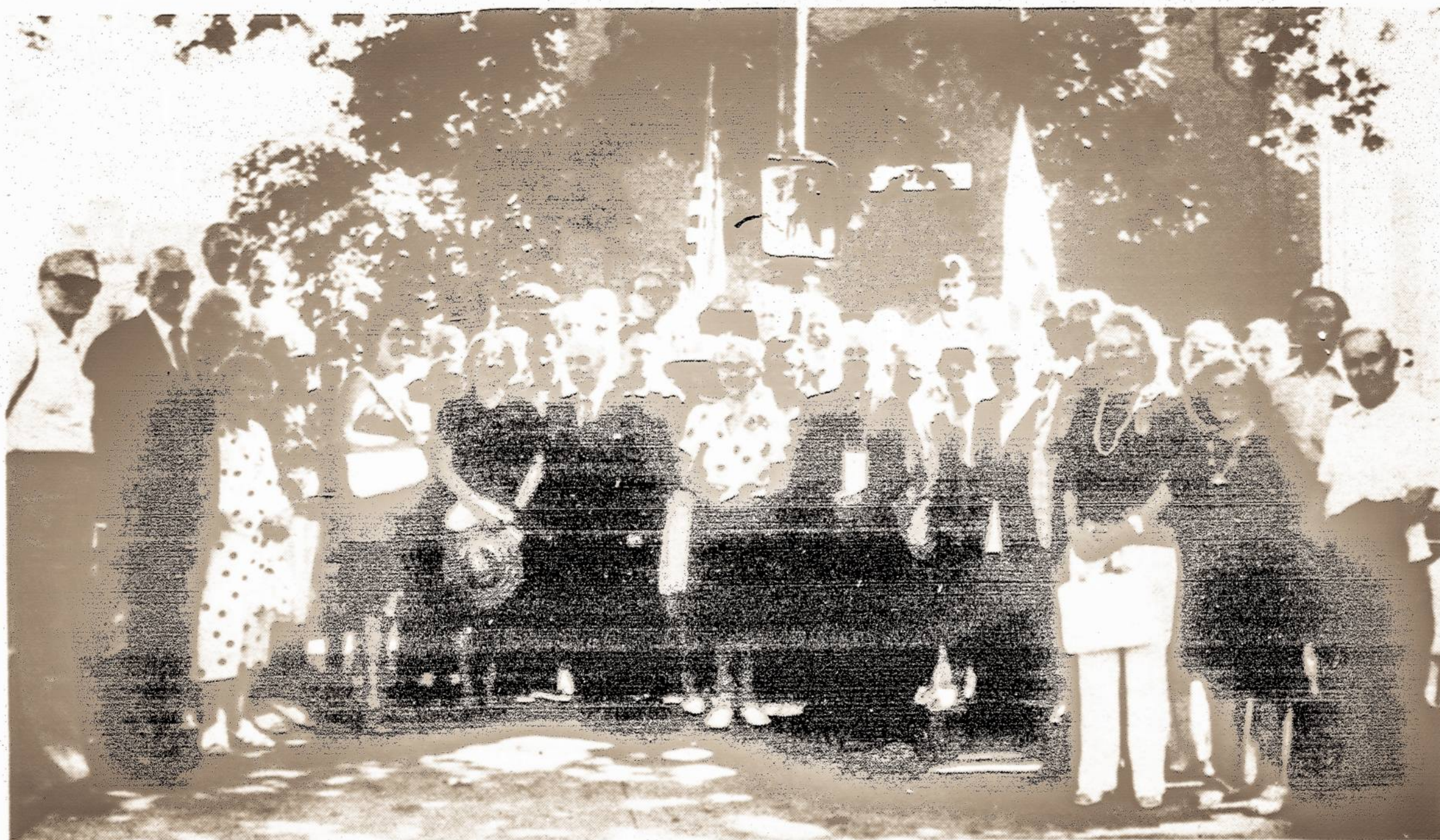
Programa labai turininga. Bus atliekami Handel, Beethoven, Rossi, Schubert, Wagner, Tchaikovski, Lully, Debussy, Gluck, David W. Guion, Tony Zaleski, Richard Hageman, Donizetti — tarptautiniai kūriniai ir lietuvių — Juozo Gruodžio, J. Stankūno, Salomėjos Čerienės ir kitų lietuvių kompozitorių kūriniai.

Pianistas Thomas Mothersole Lionei Jodytei ne tik akompanuos, bet paskambins Chopeno, Ravel ir kitų kompozitorių kūriniui.

Rengėjai: Elizabeth Magel and Associated Artists.

Aleksas Žemaitis, Leonia, N. J., žmonos dr. Marijos priežiūroje sveiksta namuose, po sunkios ligos ir ligoninėje praleistų keleto savaičių.

Vienybė, 1983 m. rugpjūčio 15 d.

Dalis publikos Dariaus ir Girėno skrydžio 50 metų sukakties minėjime Brooklyne, Lituanicos aikštėje. Viduryje minėjimo rengimo pirm. Bronė Spūdienė,

invokaciją sukalbėjęs Tėvas Petras Baniūnas, kalbėtojai prof. dr. Jokūbas Stukas, dr. Jonas Lenkaitis ir S. Narkeliūnaitės nuotr.